

Brüsszel, 2025. július 17.
(OR. en)

11733/25

**Intézményközi referenciaszám:
2025/0241 (COD)**

**AGRI 357
AGRIFIN 83
FIN 890
CADREFIN 100
CODEC 1040
ENV 717
FORETS 53**

JAVASLAT

Küldi: az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma: 2025. július 17.
Címzett: Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára

Biz. dok. sz.: COM(2025) 560 final

Tárgy: Javaslat
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE
a közös agrárpolitikához a 2028–2034-es időszakban nyújtott uniós
támogatás végrehajtására vonatkozó feltételek megállapításáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2025) 560 final.

Melléklet: COM(2025) 560 final

Brüsszel, 2025.7.16.
COM(2025) 560 final

2025/0241 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

**a közös agrárpolitikához a 2028–2034-es időszakban nyújtott uniós támogatás
végrehajtására vonatkozó feltételek megállapításáról**

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

A mezőgazdaság és az élelmiszeripar az Unió stratégiai ágazata, amely 450 millió európai számára biztosít megfizethető áron biztonságos és jó minőségű élelmiszert, és kulcsszerepet játszik mind az európai, mind a globális élelmezésbiztonságban. Ugyanakkor ezek az ágazatok elengedhetetlenek a vidéki területek gazdaságának és életképességének fenntartásához, valamint fontos részét képezik a jelenleg stressznek kitett éghajlat, természet, talaj, víz és biológiai sokféleség védelmének. A közös agrárpolitika (KAP) az európai projekt középpontjában áll, és létrehozásával a jogalkotók több mint 60 évvel ezelőtt elkötelezték magukat amellett, hogy az uniós Szerződések célkitűzéseivel összhangban biztosítsák az élelmezésbiztonságot és a mezőgazdasági közösség tisztességes életszínvonalát.

Ez a kötelezettségvállalás ma ugyanolyan releváns, mint akkor, mivel az uniós mezőgazdasági ágazat jelentős kihívásokkal néz szembe. A fiatalok számára vonzóbbá kell tenni ezeket az ágazatokat, mivel a mezőgazdasági termelőknek csak töredéke fiatalabb 40 évesnél. Az ágazat ki van téve az éghajlatváltozásnak, a biológiai sokféleség csökkenésének és különféle társadalmi-gazdasági nyomásoknak, ami veszélyezteti hosszú távú fenntarthatóságát és megélhetését. Az egyenlőtlen globális versenyfeltételek, egyes importfüggőségek és a geopolitikai bizonytalanságokkal szembeni sebezhetőség hosszú távon még bizonytalanabbá teszik az uniós mezőgazdasági termelők helyzetét. A beruházásokat nehéz finanszírozni, mivel az egy munkavállalóra jutó mezőgazdasági jövedelem továbbra is jelentősen alacsonyabb, mint az átlagbér a gazdaság egészében (2023-ban a mezőgazdasági jövedelem mértéke az átlagbér 60 %-ának felelt meg). Emellett a területi egyenlőtlenségek, valamint az ismeretekhez és az innovációhoz – többek között a digitális megoldásokhoz – való elégtelen hozzáférés hozzájárul az ágazat vonzerejének csökkenéséhez, különösen a fiatalok körében.

Ezek a kihívások indokolják az ágazat állami támogatását, ugyanakkor határozott és adaptív szakpolitikai választ igényelnek a versenyképes, reziliens és fenntartható mezőgazdasági ágazat biztosítása érdekében. A korábbi sikeres reformokra építve, amelyek a KAP-ot a teljesítményalapú és piacorientált szakpolitika pályájára állították, a KAP-nak tovább kell fejlődnie, és fokoznia kell azon képességét, hogy hatékonyan reagáljon a változó globális, uniós, nemzeti és regionális helyzetre, többek között a mezőgazdasági üzemek szintjén is.

Az uniós államfők több alkalommal hangsúlyozták, hogy fokozni kell az uniós mezőgazdaság rezilienciáját a hosszú távú élelmezésbiztonság biztosítása, a vidéki közösségek életképességének megőrzése, valamint annak elismerése érdekében, hogy a KAP döntő szerepet játszik e célok elérésében. Ugyanakkor hangsúlyozták egy olyan stabil és kiszámítható szakpolitikai keret biztosításának fontosságát, amely támogatja a mezőgazdasági termelőket a környezeti és az éghajlati kihívások kezelésében.

A Bizottság 2024–2029-es megbízatására vonatkozó politikai iránymutatás hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a mezőgazdasági termelők méltányos és elegendő jövedelemmel rendelkezzenek ahhoz, hogy folytassák az innovációt és előnyöket biztosítsanak az Unió egésze számára. Ennek elérése érdekében az iránymutatások felszólítanak a bürokratikus terhek csökkentésére, a természettel összhangban gazdálkodó mezőgazdasági termelők jutalmazására, valamint pozíciójuk megerősítésére az élelmiszer-értékláncban, hogy megvédjék őket a tisztességtelen forgalmazói magatartással szemben. Ehhez egyensúlyt kell

teremteni az ösztönzők, a beruházások és a szabályozás között egy versenykéesebb és reziliensebb mezőgazdasági ágazat kiépítése érdekében.

A „Jövőkép a mezőgazdaság és az élelmiszer-ágazat számára” című, 2025. február 19-i bizottsági közlemény felvázolja a 2027 utáni KAP alapelveit. Ezek az alapelvek magukban foglalják az egyértelmű célkitűzéseken és célzott követelményeken alapuló KAP-ot, amelyben a tagállamok nagyobb felelősséget és elszámoltathatóságot vállalnak a szakpolitikai célkitűzések megvalósítása tekintetében. A közlemény kiemeli továbbá a KAP alapvető szerepét a mezőgazdasági termelők jövedelmének támogatásában és stabilizálásában, a mezőgazdasági termelők új generációjának az ágazatba vonzásában, valamint egy egyszerűbb és célzottabb szakpolitika biztosításában, amely egyértelműbb egyensúlyt teremt az ösztönzők és a kötelező követelmények között. Hangsúlyozza továbbá, hogy nagyobb rugalmasságra van szükség a mezőgazdasági termelők számára, és át kell térni a feltételekről az ösztönzőkre. Az új pénzügyi keret lehetőséget kínál a közelmúltbeli reform alapulvételére, összehangolva a támogatásra vonatkozó szabályokat a versenyképességgel, a rezilienciával, az innovációval és a fenntarthatósággal kapcsolatos célkitűzések koherens és hatékony módon történő elérése érdekében.

A 2023–2027-es KAP stratégiai tervek hatékony eszköznek bizonyultak az integrált szakpolitikai végrehajtásban, megkönnyítve a kormányok, az érdekelt felek és a civil társadalom közötti együttműködést. A 2023-ban bevezetett új végrehajtási mechanizmus szakpolitika- és teljesítményalapú megközelítést kínál, növelve a tagállamok rugalmasságát és felelősségét a helyi sajátosságok közös uniós kereten belüli kezelése tekintetében. E tapasztalatokra építve lehetőség nyílik a KAP végrehajtásának további egyszerűsítésére, valamint a más kiadási területekkel fennálló szinergiák fokozására és az azokon belüli rugalmasság növelésére.

A 2028–2034-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretre irányuló jogalkotási javaslatokkal összefüggésben ezt a mezőgazdasággal kapcsolatos javaslatot a KAP sajátosságai indokolják. **Míg a jövőbeli KAP összhangban lesz az új többéves pénzügyi keret szerinti uniós kiadási programokra vonatkozó egyszerűsített végrehajtási mechanizmusokkal, és programozása és végrehajtása a Nemzeti és Regionális Partnerségi Alap és tervek részét fogja képezni,** ez a javaslat konkrét szabályokat állapít meg, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a KAP a következő célokat szolgálja:

- **Hozzájárulás a mezőgazdasági termelőknek nyújtott célzottabb jövedelemtámogatáshoz és hosszú távú versenyképességükhöz,** a támogatásnak az élelmezésbiztonsághoz aktívan hozzájáruló mezőgazdasági termelőkhez, valamint a gazdaságok és egyes ágazatok gazdasági életképességéhez és a környezet megőrzéséhez való irányítása, a kiegészítő jövedelemforrásokhoz való hozzáférés lehetővé tétele mellett.
- **A szakma vonzerejének növelése és a generációs megújulás elősegítése,** a fiatalok és a szakmába belépők hozzáféréseinek elősegítése, többek között a készségfejlesztés, a tőkéhez való jobb hozzáférés és a jobb munkakörülmények előmozdítása révén.
- **A mezőgazdasági és erdészeti ágazat szerepének növelése az éghajlat-politikai fellépésben, az ökoszisztéma-szolgáltatások nyújtásában, a biológiai sokféleség és a természeti erőforrások megőrzésében,** a természettel összhangban dolgozó mezőgazdasági termelők jutalmazásával és a fenntarthatóbb, a helyi feltételekhez igazított termelési módszerek felé való elmozdulás ösztönzésével, valamint a

beruházások, ösztönzők és követelmények megfelelő egyensúlyának megteremtésével.

- **A reziliencia javítása, a válságok és kockázatok kezelésére való képesség javítása**, erősebb és célzottabb ösztönzők biztosítása a mezőgazdasági termelők számára sebezhetőségük és kockázatoknak való kitettségük csökkentésére, többek között a mezőgazdasági üzemek szintjén történő alkalmazkodás és a termelés diverzifikálása révén, ambiciózusabb átalakítási változások előmozdítása azokon a helyeken, ahol a szokásos üzletmenet hosszabb távon nem fenntartható, valamint a megelőzés és a válságkezelés közötti kapcsolat megerősítése.
- **Az innováció felgyorsítása, az ismeretekhez való hozzáférés javítása és a digitalizáció felgyorsítása** a virágzó mezőgazdasági ágazat érdekében az agrár-tudásátadási és -innovációs rendszerek megerősítése révén, beleértve a pártatlan és szakszerű tanácsadási szolgáltatásokhoz való hozzáférést, a célzott képzést, valamint a digitális megoldások szélesebb körű elterjedésének előmozdítását.
- **A munka- és életkörülmények javítása a vidéki térségekben** helyettesítési szolgáltatások biztosítása, valamint az együttműködéshez, a vállalkozásfejlesztéshez, a hozzáadott értékhez és a vidékfejlesztést lehetővé tevő projektekhez nyújtott támogatás révén.

E célkitűzések megvalósítása érdekében a javaslat célja **a stratégiai tervezésben rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázása egy egyszerűbb és rugalmasabb szakpolitikai keret révén, amely fokozza az ágazatok közötti szinergiákat és kiegészítő jelleget**. Az új többéves pénzügyi keret lehetőséget kínál arra, hogy az uniós költségvetés mezőgazdasági kiadásai nagyobb hatással járjanak. A stratégiai terveken alapuló jelenlegi rendszerre építve a programozás számára előnyös lesz a további fejlődés, miközben biztosítja a koherenciát és a szinergiákat a többéves pénzügyi keretre vonatkozó javaslatok összessége által biztosított közös kerettel, különösen a **Nemzeti és Regionális Partnerségi Alapnak** a 2028–2034 közötti időszakra történő létrehozásáról szóló rendeletre (a Nemzeti és Regionális Partnerségi Alapról szóló rendelet) irányuló bizottsági javaslatokkal, a **közös teljesítménymérési keretről** szóló rendeletre (teljesítménymérési rendelet) irányuló javaslattal, az **Európai Versenyképességi Alapra** vonatkozó javaslattal és a **kutatási keretprogramra** irányuló javaslattal. Ami az **előcsatlakozási** támogatást illeti, a Globális Európáról szóló javaslat felkészíti a tagjelölt országokat azáltal, hogy létrehozza a mezőgazdasági rendszereiknek a KAP-hoz való fokozatos hozzáigazításához szükséges struktúrákat.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

E javaslat teljes összhangban áll a KAP-nak az EUMSZ szerinti célkitűzéseivel. Korszerűsíti az EUMSZ-ben foglalt rendelkezések végrehajtásának módját, összhangban a 2028–2034-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret iránymutatásaival, a mezőgazdaságra és az élelmiszerekre vonatkozó stratégiai jövőképpel és az egyszerűsítési erőfeszítésekkel, ugyanakkor alkalmazkodik a jelenlegi kihívásokhoz.

Az EUMSZ 39. cikke a következőkben határozza meg a KAP célkitűzéseit:

- a mezőgazdasági termelékenység növelése a műszaki fejlődés előmozdításával, valamint a mezőgazdasági termelés észszerű fejlesztésének és a termelési tényezők, így különösen a munkaerő lehető legjobb hasznosításának biztosításával,

- ily módon a mezőgazdasági népesség megfelelő életszínvonalának biztosítása, különösen a mezőgazdaságban dolgozók egy főre jutó jövedelmének növelésével,
 - a piacok stabilizálása,
 - az ellátás hozzáférhetőségének biztosítása,
 - a fogyasztók elfogadható ár ellenében történő ellátásának biztosítása.
- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A mezőgazdaság jelentősen hozzájárul az EU globális **versenyképességéhez**. Az EU – mint jelentős áruimportőr és nagy értéket képviselő mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek vezető exportőre – hatást gyakorol az Unión kívüli élelmiszerrendszerekre. A javaslat az EUMSZ 208. cikkével összhangban figyelembe veszi a szegénység felszámolására és a fenntartható fejlődés fejlődő országokban történő megvalósítására irányuló uniós fejlesztési együttműködési célkitűzéseket, különösen annak biztosítása által, hogy a mezőgazdasági termelőknek nyújtott uniós támogatások ne, vagy csak minimális mértékben gyakoroljanak hatást a kereskedelemre.

Az EU területének 84 %-án foglalkoznak mezőgazdasággal vagy erdőszettel. E szektorok függenek a környezettől, ugyanakkor befolyásolják is annak állapotát. A KAP egyedi célkitűzései természetesen **környezetvédelmi és éghajlat-politikai intézkedéseket** is magukban foglalnak. A KAP például hozzájárul az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz és a vízgazdálkodás rezilienciájához, például az árvíz kockázatok mérsékléséhez és a vízgazdálkodáshoz a táj helyreállítása révén, miközben támogatja a biológiai sokféleséggel és a megőrzéssel kapcsolatos kezdeményezéseket is. Hasonlóképpen, a KAP támogathatja a megújulóenergia-projektet és a bioökonómiát, hozzájárulva ezáltal az EU energetikai átállással és körforgásossággal kapcsolatos célkitűzéseivel.

A javaslat nagy hangsúlyt fektet a fiatal mezőgazdasági termelők támogatására, és előmozdítja a **generációs megújulást**, összhangban azzal, hogy a Bizottság a fiatalokra összpontosít.

A KAP számos fontos módon támogatja a mezőgazdasági termelők jövedelmét, és ezáltal hozzájárul a **szociális célkitűzések és szakpolitikák** javításához: a leginkább rászoruló mezőgazdasági termelőket célozza meg, támogatja az EU vidéki területeinek változatos társadalmi-kulturális jellemzőit, beleértve a munkahelyteremtést és a jó munkavállalói feltételeket a mezőgazdaságban és a vidéki térségekben. Meg kell védeni a végső kedvezményezetteket, és biztosítani kell a KAP jövedelemtámogatási komponensének kiszámíthatóságát, valamint a támogatási erőfeszítések megfelelő célzottságát és irányítását az e rendeletben előírtak szerint. Végezetül a KAP finanszírozza a mezőgazdasági termelők társadalmi-gazdasági, zöld és digitális átállásának támogatásához szükséges készségek és ismeretek megszerzését. Ide tartozik a megerősített mezőgazdasági oktatás, az egész életen át tartó tanulás lehetőségei és a társaktól való tanulás. Az új struktúrának köszönhetően jobban össze tudja hangolni eszközeit a nemzeti képzési rendszerekkel és kutatási programokkal.

A mezőgazdaság közvetlen kapcsolatban áll az „**Egy az egészség**” koncepcióval. E tekintetben a javaslat egy sor olyan eszközt biztosít, amelyek célja a magas minőségű élelmiszer-termelés biztosítása, a növényvédő szerek és az antimikrobiális szerek használatának csökkentése, az állatjóléti körülmények javítása, valamint a gazdaságok szintjén a károsítófertőzéseknek és az állatbetegségek kitörésének a megelőzését célzó biológiai védelmi intézkedések.

A KAP hozzájárul a kohézióhoz és a területen maradáshoz való joghoz azáltal, hogy LEADER-stratégiáin keresztül előmozdítja a **vidéki területek** sokszínű és reziliens vidéki gazdaságát, többek között az üzleti lehetőségek, az agroturizmus, az infrastruktúra és a bioökonómia támogatása révén. Ez összhangban van a vidéki területekre vonatkozó hosszú távú jövőkép céljaival, amennyiben nagy hangsúlyt fektet a vidéki környezetben megvalósítandó, a mezőgazdasági termelők javát szolgáló gazdasági diverzifikációra.

Más ágazatokhoz hasonlóan a mezőgazdaságnak és a vidéki területeknek is jobban ki kell használniuk az **innovációt** a versenyképesség, a fenntarthatóság és a reziliencia fokozása érdekében. Az új technológiák és ismeretek, különösen a digitális technológiák, javítják az erőforrás-hatékonyságot. A javaslat megerősíti a kutatási szakpolitikával fennálló kapcsolatokat azáltal, hogy a tudáscsere szervezésének kiemelt szerepet biztosít a szakpolitikai teljesítési modellben. A KAP és az uniós kutatási és innovációs szakpolitika jelentősen növelheti a mezőgazdasági ágazat versenyképességét és rezilienciáját. Hasonlóképpen, a digitalizációra helyezett hangsúly lehetővé teszi az uniós digitális és mesterséges intelligenciára vonatkozó menetrendhez való kapcsolódást, ugyanakkor korlátozza a jelentéstételi terheket is.

A KAP és más uniós szakpolitikák közötti szinergiákra számos lehetőség kínálkozik, amelyek az új tervezési mechanizmusnak köszönhetően jobban kiaknázhatók lesznek.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

Az EUMSZ 38. cikke felhatalmazza az Uniót a közös agrárpolitika meghatározására és végrehajtására. Az EUMSZ 39. cikke meghatározza a KAP célkitűzéseit, amelyek között szerepel a mezőgazdasági termelékenység növelése, a mezőgazdasági népesség megfelelő életszínvonala, a piacok stabilizálása, az ellátás hozzáférhetőségének, valamint annak biztosítása, hogy ezek az áruk észszerű áron jussanak el a fogyasztókhoz.

E javaslat jogalapja az EUMSZ 43. cikkének (2) bekezdése.

• Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés a mezőgazdaságot az Unió és a tagállamok megosztott hatáskörébe utalja, és rendelkezik a közös célokat szolgáló, közösen végrehajtandó közös agrárpolitika létrehozásáról.

E jelenlegi teljesítési modell szerint az Unió lépéseket tett az alapvető politikai paraméterek (a KAP céljai, a beavatkozás általános típusai, az alapkövetelmények) meghatározása felé, a tagállamok pedig nagyobb felelősséget viselnek és elszámoltathatóbbak a tekintetben, hogy hogyan valósítják meg a célkitűzéseket és a közösen meghatározott célokat. Ennek keretében a 2027 utáni KAP-ra vonatkozó javaslat továbbra is egyenlő versenyfeltételeket biztosít a tagállamok és a mezőgazdasági termelők számára az egységes piacon, Unió-szerte garantálja az élelmezésbiztonságot, és kezeli a határokon átnyúló és globális jellegű kihívásokat.

A mezőgazdaságra és az élelmiszerekre vonatkozó stratégiai jövőképpel összhangban és az Unió különböző fizikai paraméterekkel rendelkező, nagymértékben diverzifikált mezőgazdasági környezetére tekintettel az egyenmegoldás nem alkalmas a kívánt eredmények elérésére. A különböző szakpolitikák közötti nagyobb fokú integráció és a tagállamoknak biztosított rugalmasság lehetővé teszi a helyi körülmények és szükségletek jobb figyelembevételét. A KAP-beavatkozások végrehajtásának módját a Bizottság ajánlásai

alapján a tagállamok fogják meghatározni úgy, hogy maximalizálják azok hozzájárulását az uniós célok eléréséhez.

- **Arányosság**

A gazdasági, környezetvédelmi és társadalmi kihívások, amelyekkel az EU mezőgazdasági ágazata és vidéki térségei szembesülnek, érdemi választ és hosszú távú erőfeszítést igényelnek, amely megfelel e kihívások uniós dimenziójának. A KAP szakpolitikai keretéhez szilárd és arányos költségvetés társul a Nemzeti és Regionális Partnerségi Alap keretén belül. A KAP-on belül rendelkezésre álló, a közös uniós célkitűzések megvalósítását szolgáló szakpolitikai eszközök közül a megfelelő kiválasztása, illetve a szóban forgó eszközök kiigazítása terén a tagállamok számára biztosított nagyobb választási lehetőség arányos a szükségletek és kihívások fényében szükséges fellépés szintjével.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

A közös agrárpolitika jogalapja az EUMSZ 42–43. cikke. A KAP a fennállásának több mint 60 éve során megmutatta, hogy továbbra is releváns, szükséges és az idők során folyamatosan fejlődik. A megfelelő területre irányított, jól célzott szakpolitika megfelelő feltételeket biztosít a mezőgazdasági termelők és a vidéki területek számára ahhoz, hogy fenntartható módon törekedjenek az élelmezésbiztonságra és a generációs megújulásra, és biztosítsák e célok elérését.

A jogi aktus meghatározza a KAP konkrét szakpolitikai vonatkozásait, fókuszát és irányítását, jogokat és kötelezettségeket keletkeztetve a tagállamok és a végső kedvezményezettek számára. Hosszú távú és stratégiai jellegéből, valamint abból adódóan, hogy kiadásai jövedelemtámogatásnak, beruházásoknak és együttműködésnek minősülnek, indokolt egy integrált, de önálló jogalap. Figyelembe véve a többéves pénzügyi keret átfogó irányítási rendszerét, a javasolt keret működőképessé tételének legmegfelelőbb eszköze a közös agrárpolitikára vonatkozó külön rendelet, amely a közös agrárpolitikára alkalmazandó egyedi rendelkezésekkel egészíti ki a Nemzeti és Regionális Partnerségi Alapról, illetve a teljesítménymérésről szóló javasolt rendeleteket. A korábbiakhoz hasonlóan együttesen alkalmazandó a közös piacszerzési rendelettel.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

2023 novemberében a Bizottság jelentést tett közzé az uniós tagállamok KAP stratégiai terveinek keretében (a jelenleg alkalmazandó (EU) 2021/2115 rendelet alapján) tett közös erőfeszítésekről, kiemelve néhány kulcsfontosságú elemet:

- az új KAP stratégiai tervek megfelelő eszközök a KAP szakpolitikai célkitűzéseinek megvalósításához,
- a KAP stratégiai tervek szerint a gazdaságok jövedelme, a gazdasági fenntarthatóság és a mezőgazdasági ágazat rezilienciája továbbra is támogatást élvez,
- meg kell erősíteni a kockázatkezelési eszközöket és azok szélesebb körű alkalmazását az egész Unióban uniós vagy nemzeti rendszereken keresztül,

- a tervek környezetbarátabbak, mint az előző KAP-időszakban; mindazonáltal nagyobb mértékben is hozzájárulhatnak az éghajlatváltozás mérsékléséhez, különösen a szénmegkötés fokozásával, míg az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás kihívásai releváns gazdálkodási gyakorlatokat és beruházásokat igénylő, holisztikusabb és hosszabb távú megközelítést tesznek szükségessé,
- előrelépés történt a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás terén, különösen a talajt és a vegyi anyagoktól való függőség csökkentését illetően,
- holisztikusabb megközelítésekre lesz szükség egyes ágazatokban, amelyek magukban foglalják azok gazdasági, társadalmi és környezeti sebezhetőségét és előnyeit: ilyen például a külterjes állattenyésztési rendszerek által a biológiai sokféleségre, a szénmegkötésre, a tájakra, a kulturális örökségre és a vidéki megélhetésre gyakorolt pozitív hatás fokozása,
- végül pedig az általános helyzet a KAP-on kívüli elemektől, valamint más külső tényezőktől, például a piacok és a fogyasztói preferenciák alakulásától is függ.

A tagállamok közös törekvéseit és együttes erőfeszítéseit összefoglaló áttekintő jelentésben a Bizottság úgy ítélte meg, hogy különösen a következő területekre kell további figyelmet fordítani: a készségek, a képzés és a tanácsadói kapacitás megerősítése minden szinten; a bevált gyakorlatok cseréjének előmozdítása a tagállamoknak és az érdekelt feleknek nyújtott iránymutatás javítása érdekében; az egyes beavatkozások adminisztratív terheinek csökkentése; valamint a végrehajtás és az eredmények nyomon követése (továbbá szükség esetén a KAP stratégiai tervek kiigazítása).

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

A Bizottság aktívan együttműködött az érdekelt felekkel a többéves pénzügyi keret kezdeményezéseinek előkészítésében.

2024 januárjában stratégiai párbeszéd indult az uniós mezőgazdaság jövőjéről. A párbeszéd az európai agrár-élelmiszeripari ágazatok, a civil társadalom, a vidéki közösségek és a tudományos élet 29 főbb érdekelt felét összehozva arra irányult, hogy közös értelmezést és jövőképet alakítsanak ki az uniós mezőgazdasági és élelmiszerrendszerek jövőjéről. A stratégiai párbeszéd során kiemelték, hogy folytatni kell a társadalmi-gazdasági támogatás nyújtását a leginkább rászoruló mezőgazdasági termelőknek; pozitív környezeti, társadalmi és állatjóléti eredmények elérését kell előmozdítani a társadalom számára; valamint meg kell erősíteni a vidéki területek számára kedvező feltételeket. A stratégiai párbeszéd során megállapítást nyert, hogy a mezőgazdasággal és az élelmiszer-termeléssel, a vidékfejlesztéssel, a klímasemlegességgel és a biológiai sokféleség helyreállításával kapcsolatos uniós célkitűzések megvalósításához olyan célzott és arányos költségvetésre van szükség, amely valamennyi törekvésnek megfelel, és e törekvéseket kiegyensúlyozott módon, egyenlő jelentőséggel veszi figyelembe. Ez az elv elengedhetetlen az átállás gazdaságilag jövedelmezővé tételéhez, a generációs megújulás előmozdításához, a vidéki területek fellendítéséhez és a versenyhátrányban lévő gazdaságok támogatásához, ugyanakkor az EU mezőgazdasági sokszínűségéhez is.

Emellett a mezőgazdasági közösséget képviselő szervezeteket, az élelmiszer-ellátási lánc egyéb szereplőit és a civil társadalmat tömörítő, nemrégiben létrehozott Európai Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Testület (EBAF) keretében 2025. május 19-én és 2025. június 19–20-án megbeszélésre került sor, amelynek kifejezetten az volt a témája, hogy

miként lehetne célzottabbá tenni a közvetlen kifizetéseket, és hogyan lehet a 2027 utáni KAP-ban a feltételektől az ösztönzők felé elmozdulni.

A KAP jövőjével kapcsolatos további információkat az uniós érdekelt felek meglévő platformjai keretében szervezett célzott találkozók, valamint az uniós érdekelt feleket és a tagállamokat tömörítő ad hoc szakmai munkaértekezletek során gyűjtötték össze.

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

A KAP-pal összefüggő kérdésekre vonatkozó szakértői bizonyítékok és ismeretek összegyűjtése céljából 2023 decembere és 2024 májusa között szakmai munkaértekezletek megrendezésére került sor. E munkaértekezletek alkalmat adtak arra, hogy az uniós érdekelt felek, a tagállamok és a Bizottság szolgálatai véleményt cseréljenek, továbbá előrelépést lehessen elérni a KAP korszerűsítésére és egyszerűsítésére irányuló folyamat során figyelembe veendő főbb következtetések és kérdések megfogalmazásában.

A rezilienciáról szóló első munkaértekezlet arra a következtetésre jutott, hogy meg kell erősíteni a kockázatkezelési eszközöket a gazdaságok szintjén, a kockázatmegosztási lehetőségeket pedig az értéklánc egészében, holisztikusabb megközelítéssel, többek között a megelőzés tekintetében is. A második munkaértekezlet az élelmezésbiztonságra összpontosított, a fenntarthatóságról szóló harmadik munkaértekezleten pedig széles körű támogatást kapott az a következtetés, miszerint segíteni kell a mezőgazdasági termelőket az új innovációk tesztelésében, és több lehetőséget kell biztosítani a független tanácsadás igénybevételére. A KAP irányításáról és teljesítményéről szóló negyedik munkaértekezlet megerősítette a KAP új teljesítési modelljének általános támogatását, és a résztvevők hangsúlyozták a stabilitás, a rugalmasság és az egyszerűsítés szükségességét (különösen a mezőgazdasági termelők esetében), valamint azt, hogy több önkéntes megközelítést kell feltárni, növelni kell a külső sokkhatásokra való reagálás képességét, továbbá biztosítani kell az ellenőrzések és szankciók arányosságát. Az utolsó munkaértekezlet a szolidaritásra és a vidéki térségekre összpontosított, és kiemelte, hogy általános támogatást kell nyújtani az integráltabb szakpolitikai válaszok biztosításához, amelyek elengedhetetlenek a vidéki kihívások széles körének kezeléséhez; nem lehet kizárólag a KAP-ra támaszkodni; léteznek bevált gyakorlatok, de nem alkalmazzák őket, valamint azt, hogy több kapacitásépítésre és egyszerűbb keretrendszerekre van szükség a közigazgatás számára.

A mezőgazdasági termelők és a vidéki közösségek digitális átállásáról szóló bizottsági előrejelzési projekt 2022 márciusa és 2023 májusa között számos, az érdekelt felekkel tartott, részvételen alapuló munkaértekezletet foglalt magában. A Bizottság a tagállamokkal együtt részt vett a spanyol elnökség által a nyitott stratégiai autonómiával kapcsolatban kezdeményezett előrejelzési projektben, amely négy stratégiai ágazat részeként az agrár-élelmiszeripari ágazatra is kiterjedt.

Végezetül a Hansen biztos elnökletével 2025 júniusában tartott, a végrehajtásról szóló párbeszéd lehetővé tette a jelenlegi KAP-eszközök javítására irányuló prioritások meghatározását.

- **Hatásvizsgálat**

A javaslat alapjául a 2028–2034-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi kerethez kapcsolódó, a Nemzeti és Regionális Partnerségi Alapról szóló rendeletre irányuló bizottsági javaslat keretében végzett hatásvizsgálat szolgált, amely értékelte a nemzeti és regionális partnerségi tervek kialakításának lehetőségeit, két fő szempontra összpontosítva: a teljesítési

modell, amely meghatározza a források folyósításának módját, valamint az irányítási mód, amely azt szabályozza, hogy az uniós kiadásokat miként hajtják végre és felügyelik.

A hatásvizsgálat értékelte a közös agrárpolitika (KAP) egyetlen tervbe történő integrálásának lehetőségeit.

Az 1. lehetőség (a nemzeti és regionális partnerségi terveken kívül eső KAP) a jelenlegi KAP stratégiai tervek végrehajtása során szerzett szakértelemre épülne. Ez a megközelítés biztosítaná a folytonosságot, lehetővé tenné a kezelhető változtatásokat, és egyértelművé tenné az uniós és nemzeti szintű felelősségi köröket.

A KAP további integrációja további egyszerűsítést és nagyobb szinergiákat eredményezne a szakpolitikai célkitűzések megvalósítása terén, és kiszámíthatóságot biztosítana a kedvezményezettek számára. Másrészt a jövőbeli KAP egyetlen alapra épülő megközelítése – miközben lehetővé teszi a célzott támogatást – korlátozná a felmerülő vagy előre nem látható szükségletek és a változó prioritások kezelésére való képességet. A hatékonyság növelése érdekében azonban a jövőbeli többéves pénzügyi keretben lehetőség van a kulcsfontosságú szakpolitikai tervezési szempontok – például a nyomon követés, a teljesítmény és az ellenőrzési rendszerek – további harmonizációjára. Ez szinergiákat teremtene a közigazgatási eljárások terén, csökkentve a tagállamok költségeit.

Ezzel szemben a hatásvizsgálat azt mutatja, hogy a KAP teljes körű integrálása (2b. lehetőség) egyedi szabályok bevezetését tenné szükségessé az egységes piac integritásának és a mezőgazdasági termelők közötti tisztességes versenynek a biztosítása érdekében, különösen a mezőgazdasági üzemek jövedelmét közvetlenül támogató eszközök, például a közvetlen kifizetések esetében, amelyek kulcsfontosságúak a mezőgazdasági termelők megélhetése szempontjából.

A hatásvizsgálat szerint tagállamonként egy terv biztosítaná a koherensebb programozást, amely tükrözi a nemzeti és regionális igényeket, miközben támogatja az uniós prioritásokat. A tagállamonkénti egységes keretösszeg lehetővé tenné a finanszírozás hatékony és rugalmas elosztását, és ezáltal a források egyszerű újraelosztását az új prioritások vagy kihívások kezelése érdekében. Összességében a hatásvizsgálat arra a következtetésre jut, hogy a szélesebb alkalmazási kör és az integrált irányítási megközelítés jelentős előnyökkel járna, beleértve a fokozottabb koherenciát, egyszerűsítést és rugalmasságot.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

Az egyszerűsítés átfogó prioritás a Bizottság számára azzal a céllal, hogy csökkentse a terheket és a túlzott összetettséget, valamint elősegítse a gyorsaságot és a rugalmasságot.

A közös agrárpolitikával kapcsolatos rendelkezések száma drasztikusan csökkent, és koherenciát sikerült elérni a Nemzeti és Regionális Partnerségi Alapról szóló rendelet, a KAP-rendelet és a közös piacszerkezetről szóló rendelet vonatkozó cikkei között. Összességében csökken a követelmények részletessége és száma, miközben a hangsúly a KAP jogi keretének működéséhez elengedhetetlen rendelkezésekre helyeződik. Ez nemcsak a rendelkezések teljes számának csökkenéséhez vezet, hanem javítja a jogszabályok általános minőségét és csökkenti azok összetettségét, ugyanakkor nagyobb rugalmasságot biztosít a tagállamok számára ahhoz, hogy a KAP eszközeit hozzáigazítsák sajátos szükségleteikhez és kihívásaikhoz.

A jelenlegi két alaptól (EMGA és EMVA) származó beavatkozások integrálásával a javaslat összehangolja a versenyképességre, a rezilienciára, az innovációra és a fenntarthatóságra vonatkozó célkitűzések eszközeit, lehetővé téve számukra, hogy közösen dolgozzanak a jobb eredmények érdekében. Ez az összehangolás nemcsak növeli a rendelkezésre álló támogatás hatékonyságát, hanem nagyobb rugalmasságot és egyszerűsítést is biztosít a támogatás irányítása terén, végső soron pedig hatékonyabb és célzottabb beavatkozásokhoz vezet mind a mezőgazdasági termelők, mind a hatóságok számára. Ez a fokozott rugalmasság lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy úgy alakítsák ki, tervezzék meg és hajtsák végre a KAP-támogatás eszközeit, hogy azok a lehető legjobban megfeleljenek az ágazat sajátos igényeinek.

A kedvezményezettek számára az egyszerűsítés többek között az alábbiak révén érhető el:

- a feltételesség egyszerűsítése (felelősségteljes gazdaságvezetés). A beavatkozástípusok számának csökkentése (sok egyesített típus, pl. ökörendszerek és agrár-környezetvédelmi és az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó kötelezettségvállalások, a közvetlen kifizetések rendszereinek jelentős csökkentése), a beavatkozástípusokra való összpontosítás javítása, csak a kulcsfontosságú követelmények szerepeltetése a rendeletben,
- több egyösszegű átalány biztosítása. Ez lehetővé teszi az egyszerűsített kérelmezési eljárásokat, amelyek csökkentik a kedvezményezettek és a közigazgatási szervek terheit.

A tagállamok számára az egyszerűsítés a következőkből ered:

- egyetlen alap: nincsenek bonyolult szabályok az átcsoportosításokra vonatkozóan, nincs külön szabályrendszer az egyes alapokra vonatkozóan. Az ellenőrzés terhét a jövőben a kifizető ügynökségek helyett a meglévő illetékes nemzeti ellenőrző szervek viselik, ezáltal csökkennek a gazdaságokban végzett többszörös ellenőrzések kockázatai,
- a javaslat emellett összehangolja a kifizetések ütemezését, megszünteti a rugalmatlanságot, ugyanakkor biztosítja a mezőgazdasági termelőknek járó kifizetések időben történő teljesítését, ezáltal szorosabb kapcsolatot tesz lehetővé a beavatkozások tényleges végrehajtásával.
- **Alapjogok**

E javaslat tiszteletben tartja az alapjogokat és betartja a különösen az Európai Unió Alapjogi Chartája által elismert elveket a Nemzeti és Regionális Partnerségi Alapról szóló rendeletre irányuló bizottsági javaslatban meghatározottak szerint. Az említett rendeletjavaslatnak az alapjogok tiszteletben tartására és a jogállamiságra vonatkozó rendelkezései a közös agrárpolitika támogatására is alkalmazandók lesznek.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A nemzeti és regionális partnerségi tervezés előnyeinek kihasználása érdekében a 2028–2034-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló bizottsági javaslat (illessze be a hivatkozást) belefoglalja a közös agrárpolitikát a Nemzeti és Regionális Partnerségi Alapba. Az Alap jelentős része a mezőgazdaságnak nyújtott jövedelemtámogatás finanszírozására szolgál: legalább 293,7 milliárd EUR kerül elkülönítésre az Alap allokációiból annak érdekében, hogy biztosított legyen a kedvezményezetteknek nyújtott támogatás stabilitása és kiszámíthatósága.

Ez a finanszírozás a Nemzeti és Regionális Partnerségi Alapon belül növelhető olyan intézkedések szinergikus programozásával, amelyek egynél több célkitűzést szolgálnak, például az agrárenergetikával, a készségfejlesztéssel és a szociális infrastruktúrával, a vízgazdálkodással vagy a konnektivitással kapcsolatos célkitűzéseket, hogy csak néhány példát említsünk. Ezen túlmenően a Nemzeti és Regionális Partnerségi Alapról szóló rendelet 6,3 milliárd EUR összegű finanszírozást biztosít az eszköz keretében a mezőgazdasági termékek promóciójához, a válságkezelési beavatkozásokhoz és az egységes biztonsági hálózathoz (a jelenlegi mezőgazdasági tartalékot integrálva), valamint a technikai segítségnyújtás (pl. hálózatok vagy nyomon követés) finanszírozási részéhez.

A mezőgazdaság finanszírozása az Európai Versenyképességi Alap projektjeiből is származhat, és e projekteknek az egészségügyre, a mezőgazdaságra és a bioökonómiára vonatkozó keretein belül továbbra is az európai kutatási keretprogram szerves részét képezi, hogy támogassa az élelmiszerrel, a mezőgazdasággal, a vidékfejlesztéssel és a bioökonómiával kapcsolatos kutatást és innovációt. Ez a kombináció lehetővé teszi a jelenleg rendelkezésre álló eszközök megőrzését és optimális módon történő használatát.

A KAP-ra vonatkozó javaslat pénzügyi hatását részletesen a Nemzeti és Regionális Partnerségi Alapról szóló rendeletre vonatkozó javaslatot kísérő pénzügyi kimutatás ismerteti.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

E kezdeményezés nyomon követésére a 2028–2034-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretre alkalmazandó teljesítménymérési keret alkalmazásával kerül sor, amelyet az (EU) .../... rendeletre [teljesítménymérési rendelet] vonatkozó javaslat határoz meg. A teljesítménymérési keret előírja, hogy a program végrehajtási szakaszában végrehajtási jelentést kell készíteni, valamint az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet¹ 34. cikkének (3) bekezdésével összhangban visszamenőleges értékelést kell végezni. Az értékelést a Bizottság minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatásaival összhangban kell elvégezni, és annak az Alap célkitűzései szempontjából releváns mutatókon kell alapulnia.

- **Magyarázó dokumentumok (irányelvek esetén)**

Tárgytalan.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

Ez a javaslat a 2028–2034-es időszakra vonatkozó MMF-csomag részét képezi, amely magában foglalja a Nemzeti és Regionális Partnerségi Alapról szóló rendeletet és a teljesítménymérési rendeletet, amelyek rendelkeznek a finanszírozásról és meghatározzák a horizontális elvek keretét, a Nemzeti és Regionális Partnerségi Alap kezelésére vonatkozó szabályokat, a pénzügyi keretet, a nemzeti és regionális partnerségi tervek tartalmára és jóváhagyására, valamint azok irányítására vonatkozó általános szabályokat, továbbá az alkalmazandó megbízhatósági dokumentumokat, a teljesítménymérési keretet és a nyomonkövetési keretet.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2024/2509 rendelete (2024. szeptember 23.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról (átdolgozás) (HL L, 2024/2509, 2024.9.26., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

Ez a javaslat ezeket az általános szabályokat a közös agrárpolitikára és a nemzeti és regionális partnerségi tervek mezőgazdaságról szóló fejezetére alkalmazandó egyedi szabályokkal egészíti ki.

A javaslat kiegészíti továbbá az 1308/2013/EU rendelet² módosításáról szóló rendeletjavaslatban meghatározott szabályokat, amely rendelet szabályokat állapít meg az egyes ágazatokban végrehajtott beavatkozásokra és az iskolaprogramokra vonatkozóan.

A közös agrárpolitikáról szóló rendelet:

Az 1. és a 2. cikk rendelkezik a hatályról, a KAP-ra vonatkozó nemzeti ajánlások elfogadásáról és az irányításról. A 3. és a 4. cikk felvázolja a KAP környezeti, éghajlati és társadalmi struktúrájának elemeit, beleértve a kiemelt környezetvédelmi és éghajlat-politikai területeket is. Az 5. cikk felsorolja az összes KAP-beavatkozást, és rendelkezéseket állapít meg a jövedelemtámogatási beavatkozásokra vonatkozóan. A 6–20. cikk felvázolja a KAP-beavatkozásokra vonatkozó követelményeket, valamint a célkiválasztásra vonatkozó rendelkezéseket.

A 15. és a 16. cikk részletesen meghatározza a generációs megújulásra vonatkozó rendelkezéseket, amelyek a mezőgazdasági ágazatba való belépést és a mezőgazdasági tevékenység megkezdését megkönnyítő, a fiatal mezőgazdasági termelőket célzó átfogó beavatkozásokból álló kezdőcsomagról rendelkeznek. A 18., a 19. és a 20. cikk a nemzeti és regionális partnerségi tervek előirányzataiból finanszírozott egyéb KAP-beavatkozásokra terjed ki. Az említett cikkek meghatározzák az együttműködésre, a LEADER programra, a tudásmegosztás és az innováció támogatására irányuló, a mezőgazdaságban, az erdészetben és a vidéki térségekben végrehajtható beavatkozástípusokat és egyes, a KAP-pal összefüggő egyéb intézkedéseket.

A 21. cikk meghatározza a KAP-ra vonatkozó adatkormányzási szabályokat, beleértve a KAP keretében az adatkormányzásért felelős hatóságra vonatkozó rendelkezéseket is.

A 22–25. cikk általános és záró rendelkezéseket tartalmaz, beleértve a Bizottságnak az e rendelet kiegészítésére vonatkozó felhatalmazását, valamint a Bizottság azon végrehajtási hatáskörét, hogy indokolt szükséghelyzet esetén egyedi problémák megoldása érdekében az e rendelettől eltérő intézkedéseket hozzon, továbbá a bizottsági eljárással kapcsolatos és a záró rendelkezéseket.

² Az Európai Parlament és a Tanács 1308/2013/EU rendelete (2013. december 17.) a mezőgazdasági termékpiacon közös szervezésének létrehozásáról és a 922/72/EGK, a 234/79/EGK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 671. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj>).

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE**a közös agrárpolitikához a 2028–2034-es időszakban nyújtott uniós támogatás
végrehajtására vonatkozó feltételek megállapításáról**

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 43. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az 1979. évi csatlakozási okmányra és különösen az ahhoz csatolt, gyapotról szóló 4. jegyzőkönyv 6. pontjára,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

tekintettel a Számvevőszék véleményére³,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére⁴,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére⁵,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) A „Jövőkép a mezőgazdaság és az élelmiszer-ágazat számára” című, 2025. február 19-i közleményében⁶ a Bizottság bejelentette, hogy a 2027 utáni közös agrárpolitika (KAP) nagyobb felelősséggel ruházza fel a tagállamokat és fokozza elszámoltathatóságukat a tekintetben, hogy miként teljesítik a KAP célkitűzéseit, és ennek érdekében hogyan támogatják és stabilizálják a mezőgazdasági termelők jövedelmét, teszik vonzóvá a mezőgazdaságot a mezőgazdasági termelők jövőbeli generációja számára és garantálják az élelmezésbiztonságot. Az új KAP-nak egy egyszerűbb és célzottabb uniós közös szakpolitikának kell lennie, amely nagyobb rugalmasságot biztosít a mezőgazdasági termelők számára, és áttér a követelményekről a mezőgazdasági termelők számára nyújtott ösztönzőkre.
- (2) A 2028–2034-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret (MFF) jogalkotási csomagja magában foglalja a Nemzeti és Regionális Partnerségi Alapnak (a továbbiakban: az Alap) a 2028–2034 közötti időszakra történő létrehozásáról szóló (EU) .../... európai parlamenti és tanácsi rendeletet [*a Nemzeti és Regionális Partnerségi Alapról szóló rendelet*], amely az Alap keretében vonja össze a nemzeti

³ HL C , [...], . o.

⁴ HL C , [...], . o.

⁵ HL C , [...], . o.

⁶ A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK – Jövőkép a mezőgazdaság és az élelmiszer-ágazat számára: A mezőgazdasági és élelmiszer-ágazat vonzóvá tétele a jövő nemzedékei számára, COM(2025) 75 final; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:52025DC0075>.

szinten előzetesen allokált forrásokat, beleértve az (EU) 2021/2115 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁷ és az (EU) 2021/2116 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁸ értelmében létrehozott Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) forrásait. Az Alapot a nemzeti és regionális partnerségi terveken és az uniós eszközön keresztül kell végrehajtani, amelyek célja a rugalmasság növelése, valamint az uniós szintű irányítást vagy koordinációt igénylő válságok és beavatkozások kezelése. A KAP ezen uniós támogatása az Alap keretében áll majd rendelkezésre, az (EU) .../... rendeletben [*a Nemzeti és Regionális Partnerségi Alapról szóló rendelet*] meghatározott, az említett Alapra vonatkozó szabályokkal összhangban.

- (3) A mezőgazdaság tekintetében az Alapnak az (EU) .../... rendelet [*a Nemzeti és Regionális Partnerségi Alapról szóló rendelet*] 3. cikkének c) pontjában említett általános célkitűzése emlékeztet az EUMSZ 39. cikkében meghatározott célkitűzésekre. A KAP egyedi célkitűzései közvetlenül hozzájárulnak az életminőség fenntartásához az Unióban, és azokat a tagállamoknak nemzeti és regionális partnerségi terveiken keresztül kell végrehajtaniuk.
- (4) Annak biztosítása érdekében, hogy az Unió megfelelően kezelje a mezőgazdasági ágazat előtt álló legsürgetőbb kihívásokat, helyénvaló olyan irányítási mechanizmusról rendelkezni, amely tükrözi a mezőgazdaságra és az élelmiszerekre vonatkozó stratégiai jövőképek a célzott szakpolitika megvalósítását szolgáló iránymutatásait. A versenyképes, reziliens és fenntartható mezőgazdasági ágazat felé történő előrelépés érdekében – az érdekelt felekkel folytatott konzultációk eredményével összhangban – a KAP-ra vonatkozó nemzeti ajánlásoknak megfelelő mértékű uniós szintű szakpolitikai irányítást kell biztosítaniuk ahhoz, hogy iránymutatást nyújtsanak a tagállamok számára a mezőgazdaságra vonatkozó nemzeti és regionális partnerségi terveik kidolgozásához, a releváns beavatkozásokat a sajátos kihívásaik és szükségleteik alapján határozva meg.
- (5) Az egyenlő versenyfeltételek és az uniós mezőgazdasági ágazat támogatására vonatkozó közös keret biztosítása érdekében a tagállamoknak a KAP célkitűzéseit szem előtt tartva kell meghatározniuk a keret elemeit, figyelembe véve a helyi sajátosságokat és szükségleteket, míg az Uniónak közös keretet kell biztosítania egy olyan szakpolitika számára, amely a leginkább rászorulókat támogatja.
- (6) A KAP pozitív hatást gyakorolt a mezőgazdaságban a generációs megújulásra, de továbbra is vannak akadályok, különösen az alapvető infrastruktúra és szolgáltatások vidéki területeken történő biztosítása, a földterületekhez való hozzáférés, valamint a fiatalok és a nyugdíjba vonuló mezőgazdasági termelők esetében a szociális biztonsági háló tekintetében. A fiatal mezőgazdasági termelők és az új belépők sajátos igényeinek kielégítése érdekében minden tagállam számára elő kell írni, hogy a nemzeti és regionális partnerségi tervben határozza meg a generációs megújulásra vonatkozó stratégiáját, amelynek az adott nemzeti környezet értékelésén kell alapulnia,

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/2115 rendelete (2021. december 2.) a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 435., 2021.12.6., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj>).

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/2116 rendelete (2021. december 6.) a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról, valamint az 1306/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 435., 2021.12.6., 187. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj>).

összhangban a Bizottságnak a mezőgazdaságra és az élelmiszerekre vonatkozó stratégiai jövőképével, amely prioritásként kezeli az uniós mezőgazdasági és agrár-élelmiszeripari ágazat hosszú távú fenntarthatóságát és vonzerejét. A tagállamoknak átfogó „kezdőcsomagot” kell összeállítaniuk a fiatal mezőgazdasági termelők számára, amelynek célja, hogy megkönnyítse a fiatal mezőgazdasági termelők belépését az ágazatba és gazdasági tevékenységük megkezdését, és amely magában foglal egy, a fiatal mezőgazdasági termelőket célzó átfogó intézkedéscsomagot is.

- (7) Az ösztönzők és a követelmények közötti jobb egyensúly elérésére irányuló célkitűzéssel összhangban a tagállamoknak a nemzeti és regionális partnerségi terveiken keresztül a KAP-prioritásokra kell összpontosítaniuk a támogatást, amelyek elengedhetetlenek a mezőgazdaság hosszú távú fenntarthatóságához. A 2027 utáni KAP-nak fel kell gyorsítania a fenntarthatóbb termelési módszerekre való átállást, hozzájárulva a 2050-ig megvalósítandó klímasemlegességi célkitűzéshez. Az új KAP-nak jobban kell jutalmaznia azoknak az ambiciózusabb ökoszisztéma-szolgáltatásoknak a nyújtását, amelyek túlmutatnak a kötelező követelmények révén elért eredményeken. Az új KAP-nak új egyensúlyt kell teremtenie a kötelező követelményeken alapuló felelősségteljes gazdaságvezetés, valamint a környezet, az éghajlat, az állatjólét és a reziliensebb termelési rendszerekre való átállás szempontjából előnyös kötelezettségvállalásokat támogató agrár-környezetvédelmi és éghajlat-politikai intézkedések között.
- (8) A felelősségteljes gazdaságvezetést annak biztosítása érdekében kell létrehozni, hogy a KAP-támogatás megfeleljen az (EU, Euratom) 2024/2509 európai parlamenti és tanácsi rendeletben⁹ meghatározott, a jelentős károkozás elkerülését célzó elvnek. A felelősségteljes gazdaságvezetésnek magában kell foglalnia a környezetvédelmi és a szociális feltételekkel kapcsolatos minimumkövetelményeket, valamint a tagállamok által az olyan kulcsfontosságú célkitűzések megvalósítása érdekében kidolgozott védelmi gyakorlatokat, mint a talaj és a folyók szennyezéssel szembeni védelme. A tagállamok számára rugalmasságot kell biztosítani ahhoz, hogy ezeket a védelmi gyakorlatokat a sajátos földrajzi és éghajlati körülményeikhez, valamint termelési rendszereikhez igazítsák, többek között mentességek megállapítása révén. A társadalmi szempontból fenntartható mezőgazdaság előmozdítása érdekében egyes KAP-kifizetések megkövetelik a munka- és a foglalkoztatási feltételekre, valamint a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozó normák betartását. Tiszteletben kell tartani az Európai Unió Alapjogi Chartáját, valamint a különböző nemzeti kereteket és munkaerőpiaci modelleket, nem szabad további kötelezettségeket róni a szociális partnerekre vagy a tagállamokra a végrehajtás vagy az ellenőrzések tekintetében, és el kell kerülni a kettős korrekciókat.
- (9) A mezőgazdasági termelőknek nyújtott jövedelemtámogatásnak továbbra is a mezőgazdasági termelők méltányos jövedelmét, valamint a fenntartható gazdálkodást és élelmiszer-termelést garantáló központi szakpolitikai eszköznek kell lennie. Hozzá kell járulnia egy olyan versenyképes és reziliens mezőgazdasági ágazat előmozdításához, amely a magas színvonalú termelés és az erőforrás-hatékonyság előnyeivel rendelkezik, miközben biztosítja a generációs megújulást és ezáltal a hosszú távú élelmezésbiztonságot. A jövedelemtámogatási allokációkat úgy kell elkülöníteni, hogy azokat kizárólag a mezőgazdasági termelőknek nyújtott jövedelemtámogatásra használják fel annak érdekében, hogy stabilitást és

⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2024/2509 rendelete (2024. szeptember 23.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról (átdolgozás) (HL L, 2024/2509, 2024.9.26., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

kiszámíthatóságot biztosítsanak az uniós mezőgazdasági ágazat számára. A jelentős hatás és a hatékonyság biztosítása érdekében az új KAP-nak magában kell foglalnia a jövedelemtámogatási beavatkozástípusok észszerűsített és következetes eszköztárát, amely lehetővé teszi a tagállamok számára a KAP célkitűzéseinek megvalósítását.

- (10) Tekintettel arra, hogy a támogatást a leginkább rászorulóakra kell összpontosítani, a tagállamok a fokozatosan csökkentett, területalapú jövedelemtámogatást csak azoknak a személyeknek folyósíthatják, akiknek fő tevékenysége a mezőgazdaság, biztosítva ugyanakkor, hogy a legalább minimális szintű mezőgazdasági tevékenységet folytató kistermelők és többféle tevékenységet folytató mezőgazdasági termelők ne kerüljenek kizárára.
- (11) Felismerve, hogy a gazdaságok tekintetében fokozottabb rezilienciára és kockázatkezelésre van szükség, támogatást kell nyújtani a mezőgazdasági termelők azon képességének javításához, hogy ellenálljanak a növekvő kockázatoknak és válságoknak, például az éghajlatváltozással vagy a piaci instabilitással kapcsolatos kockázatoknak és válságoknak, hogy lehetővé tegyék a mezőgazdasági termelők számára a kockázatkezelési eszközök igénybevételét, beleértve a biztosítási díjak és a kölcsönös kockázatkezelési alapokhoz való hozzájárulások támogatását valamennyi tagállamban. Elő kell mozdítani a kockázatkezelés proaktív megközelítését, amely megerősíti az ágazat rezilienciáját azáltal, hogy megfelelő maximális támogatási arányokat határoz meg, ösztönzőket biztosítva a kockázatmegelőzési intézkedéseket végrehajtó mezőgazdasági termelők számára.
- (12) A KAP célkitűzéseit a mezőgazdasági termelők és erdőtulajdonosok által végrehajtott beruházások támogatása révén is meg kell valósítani. Az ilyen beruházások többek között a mezőgazdaság és az erdészet fejlesztéséhez, korszerűsítéséhez vagy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásához, az agrárerdészeti gyakorlatokhoz, az energiához és a vízhez, a mezőgazdasági digitális technológiák telepítéséhez, a precíziós gazdálkodáshoz, valamint más tevékenységek, például az agroturizmus és a bioökonómia jövedelemforrásainak diverzifikálásához kapcsolódó infrastruktúrákra vonatkozhatnak. Olyan beruházások támogatását is lehetővé kell tenni, amelyek a mezőgazdasági, illetve az erdészeti termelési potenciál helyreállítására irányulnak természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati jelenségeket vagy katasztrófaeseményeket követően, a tüzeket, viharokat, árvizeket, kártevőket és betegségeket is ideértve.
- (13) Felismerve, hogy a mezőgazdasági termelőknek egyensúlyt kell teremteniük a szakmai kötelezettségek, valamint a személyes és a családi köteleességek között, lehetővé kell tenni a mezőgazdasági termelőknek a betegszabadság, szülői szabadság, szabadnapok vagy képzésen való részvétel alatti helyettesítést elősegítő szolgáltatások támogatását. Lehetővé kell tenni e szolgáltatások létrehozásának, valamint a mezőgazdasági termelőket helyettesítő ideiglenes munkavállalók bérének támogatását.
- (14) A társadalmi, gazdasági, környezeti és digitális átállásnak a vidéki térségekben való előmozdítása érdekében a tagállamoknak biztosítaniuk kell a LEADER program támogatását. Gondoskodni kell róla, hogy a nemzeti és regionális partnerségi tervek keretében támogatást lehessen nyújtani a minőségrendszerekhez és a promóciós tevékenységekhez, a rövid ellátási lánchoz és a helyi piac fejlesztéséhez.
- (15) Az innováció és a fenntarthatóbb gyakorlatok előmozdításának szükségességével összhangban a mezőgazdaság termelékenységét és fenntarthatóságát célzó európai innovációs partnerségnek (EIP-AGRI) továbbra is kulcsfontosságú szakpolitikai eszköznek kell maradnia az interaktív innováció támogatása érdekében, fokozva a

szereplők közötti tudáscserét a gyakorlati használatra kész megoldások terjesztése céljából¹⁰. A KAP és az (EU) .../... európai parlamenti és tanácsi rendelettel létrehozott uniós kutatási keretprogram (FP10) közötti sinergiáknak arra kell ösztönözniük a mezőgazdaságot, hogy a lehető legnagyobb mértékben kiaknázza a kutatási és az innovációs eredményeket – és ezeken belül különösen az FP10 és az EIP-AGRI által finanszírozott projektekből származó eredményeket –, amelyek innovációk megvalósításához vezetnek a mezőgazdasági és bioökonómiai ágazatban, valamint a vidéki térségekben.

- (16) A nyilvános mezőgazdasági információs rendszerek közötti nemzeti szintű interoperabilitás fokozása jelentős előnyökkel járhat, ideértve az adatgyűjtési terhek csökkenését, a hatékonyság javulását és a szakpolitikák fokozott nyomon követését. E cél elérése érdekében a tagállamoknak az adatszolgáltatási terhek csökkentése céljából az „egyszeri adatgyűjtés, többszöri felhasználás” elvét kell alkalmazniuk. Az interoperabilitási erőfeszítések koordinálásáért felelős egyetlen hatóság kijelölése és az egyedi gazdaságazonosítóba, a 910/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben¹¹ említett uniós személyiadat-tárcába és az adatmegosztási infrastruktúrába való beruházás csökkentheti az adminisztratív terheket, egyszerűsítheti a jelentéstételi kötelezettségeket, és megerősítheti a mezőgazdasági termelők adatértékláncon belüli helyzetét, végső soron támogatva a KAP céljait.
- (17) E rendelet nem alapvető rendelkezéseinek kiegészítése céljából a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az EUMSZ 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el. A jogbiztonság biztosítása érdekében a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy e rendeletet olyan intézkedésekkel egészítse ki, amelyek biztosítják, hogy a tagállamok megvalósítsák a KAP végrehajtásához, monitoringjához és értékeléséhez használt információs rendszerek közötti interoperabilitást és zökkenőmentes adatcserét.
- (18) Annak biztosítása érdekében, hogy e rendelet végrehajtása egységes feltételek mellett történjen, a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni az információs rendszerek közötti interoperabilitás megvalósítására és fenntartására vonatkozó ütemterv meghatározása céljából.
- (19) A Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy azonnal alkalmazandó végrehajtási jogi aktusokat fogadjon el, ha konkrét problémák megoldásához és ezzel egyidejűleg a jövedelemtámogatás folytonosságának rendkívüli körülmények felmerülése esetén történő biztosításához kapcsolódó, kellően indokolt esetben ez rendkívül sürgős okból szükséges. Ezen túlmenően a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy azonnal alkalmazandó végrehajtási jogi aktusokat fogadjon el, amennyiben kellően indokolt esetben rendkívüli körülmények befolyásolják a támogatás nyújtását, és veszélyeztetik az e rendeletben felsorolt beavatkozások hatékony végrehajtását.
- (20) A tervezett intézkedés zökkenőmentes végrehajtásának biztosítása érdekében és sürgőssége okán e rendeletnek az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon kell hatályba lépnie,

¹⁰ A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK a „Mezőgazdasági termelékenység és fenntarthatóság” európai innovációs partnerségről, COM(2012) 79 final.

¹¹ Az Európai Parlament és a Tanács 910/2014/EU rendelete (2014. július 23.) a belső piacon történő elektronikus tranzakciókhoz kapcsolódó elektronikus azonosításról és bizalmi szolgáltatásokról, valamint az 1999/93/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 257., 2014.8.28., 73. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj>).

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Tárgy

Az erős, fenntartható és reziliens közös agrárpolitikának, az Unió élelmezésbiztonságának, a generációs megújulásnak és a vidéki térségek dinamizmusának biztosítása érdekében ez a rendelet az (EU) [...] rendelet [a Nemzeti és Regionális Partnerségi Alapról szóló rendelet] 2. cikkének c) pontjában meghatározott általános célkitűzéssel összhangban egyedi feltételeket állapít meg a közös agrárpolitikához (KAP) nyújtott uniós támogatás végrehajtására vonatkozóan.

Ennek az uniós támogatásnak a nyújtására a Nemzeti és Regionális Partnerségi Alap (a továbbiakban: az Alap) keretében kerül sor, az (EU) [...] rendeletben [a Nemzeti és Regionális Partnerségi Alapról szóló rendelet] meghatározott, az említett Alapra vonatkozó szabályokkal összhangban.

2. cikk

A KAP-ra vonatkozó nemzeti ajánlások és a KAP irányítása

(1) A Bizottság a KAP-ra vonatkozó nemzeti ajánlásokat fogad el, amelyekben az (EU) [...] rendelet [a Nemzeti és Regionális Partnerségi Alapról szóló rendelet] 22. cikkével összhangban lévő nemzeti és regionális partnerségi tervek tagállamok általi benyújtását megelőzően iránymutatást nyújt az egyes tagállamoknak a szóban forgó rendelet 3. cikkének d) pontjában meghatározott, a KAP szempontjából releváns egyedi célkitűzéseknek az említett tervek keretében történő végrehajtásához. A KAP-ra vonatkozó nemzeti ajánlásoknak a következőkön kell alapulniuk:

- a) hozzájárulás a mezőgazdasági termelők méltányos és elégséges jövedelméhez és hosszú távú versenyképességéhez, beleértve a mezőgazdasági termelők értékláncon belüli helyzetét is;
- b) a szakma vonzerejének növelése és a generációs megújulás elősegítése;
- c) az éghajlat-politikának, az ökoszisztéma-szolgáltatások nyújtásának, a körforgásos megoldásoknak, a biológiai sokféleség és a természeti erőforrások megőrzésének, a fenntartható gazdálkodásnak és az állatjólétnek a javítása;
- d) a rezilienciának, a mezőgazdasági termelők válságok és kockázatok kezelésére való felkészültségének, illetve képességének a javítása;
- e) az ismeretekhez való hozzáférés javítása, valamint az innováció és a digitális átállás felgyorsítása a virágzó agrár-élelmiszeripari ágazat érdekében.

A KAP-ra vonatkozó nemzeti ajánlásokat a Bizottság adott esetben naprakésszé teheti.

(2) A Bizottság a KAP-ra vonatkozó nemzeti ajánlásokat a mezőgazdasági ágazat és a vidéki területek helyzetének elemzésére alapozza, amely kiterjed az egyes tagállamok demográfiai tényezőire, strukturális és területi jellemzőire, valamint élelmezésbiztonságára.

(3) A KAP-ra vonatkozó nemzeti ajánlásokban a Bizottság az (EU) [...] rendelet [a Nemzeti és Regionális Partnerségi Alapról szóló rendelet] 3. cikkének d) pontjában meghatározott, a KAP szempontjából releváns egyedi célkitűzések alapján azonosítja

különösen azokat a fő kihívásokat, amelyekkel az egyes tagállamoknak foglalkozniuk kell a nemzeti és regionális partnerségi tervükben.

3. cikk

Felelősségteljes gazdaságvezetés

- (1) A felelősségteljes gazdaságvezetés magában foglalja az I. melléklet A. részében [*a JFGK-~~ket~~ tartalmazó melléklet*] felsorolt, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeket, a tagállamok által a nemzeti és regionális partnerségi tervben e cikk (4) bekezdésével és az I. melléklet C. részével összhangban meghatározott védelmi gyakorlatokat, valamint az I. melléklet B. részében felsorolt, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeket tartalmazó szociális feltételeességi rendszert.
- (2) Az 5. cikk (1) bekezdésének a)–f) pontjában, valamint o) és p) pontjában említett beavatkozások keretében teljesített kifizetések – amennyiben helyi mezőgazdasági termékek támogatását érintik – a jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények és a védelmi gyakorlatok – összefoglaló megnevezéssel: a felelősségteljes gazdaságvezetés – rendszerének való megfeleléstől függnnek.

A jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények jegyzékét és a védelmi gyakorlatok célkitűzéseit az I. melléklet tartalmazza.

A felelősségteljes gazdaságvezetésre vonatkozóan az I. melléklet A. és C. részében felsorolt feltételek azonban nem alkalmazandók az 5. cikk (1) bekezdésének g) pontja alapján támogatásban részesülő mezőgazdasági termelőkre.

- (3) A felelősségteljes gazdaságvezetés feltételeinek hatálya alá tartozó támogatást úgy kell tekinteni, hogy az megfelel az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 33. cikke (2) bekezdésének d) pontja szerinti, a jelentős károkozás elkerülését célzó elvnek.

E cikk alkalmazásában a „jogszabályban előírt gazdálkodási követelmény” az I. melléklet A. és B. részében felsorolt minden egyes követelmény, amelyet valamely, az I. melléklet A. és B. részében felsorolt jogi aktus határoz meg, és amely lényegét tekintve eltér ugyanazon jogi aktus bármely más követelményétől.

A jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményekkel kapcsolatos, az I. mellékletben felsorolt jogi aktusokat a hatályos változatnak, irányelvek esetében pedig a tagállamok általi végrehajtásuknak megfelelően kell alkalmazni. Az irányelveket végrehajtó jogi aktusoknak azonban nem lehet az a céljuk, illetve hatásuk, hogy a mezőgazdasági termelők vagy más kedvezményezettek mentesüljenek az I. melléklet A. és B. részében felsorolt, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények alól.

- (4) A tagállamok az I. melléklet C. részével összhangban nemzeti vagy regionális szinten meghatározzák a (2) bekezdésben említett támogatásban részesülő mezőgazdasági termelők és egyéb kedvezményezettek által betartandó védelmi gyakorlatokat a következő célkitűzések megvalósítása érdekében:
 - a) a szénben gazdag talajok, a tájképi elemek és az állandó gyepterületek védelme a mezőgazdasági területeken;
 - b) a talaj erózió elleni védelme, a talajpotenciál megőrzése, a talaj szervesanyag-tartalmának megőrzése, többek között vetésforgó vagy a növénytermesztés diverzifikációja révén, valamint a tarló szántóföldön történő elégetése elleni védelem;

- c) a vízfolyások és a felszín alatti vizek szennyezéssel és lefolyással szembeni védelme.
- (5) A tagállamok a nemzeti és regionális partnerségi tervbe belefoglalják a (4) bekezdésben szereplő egyes célkitűzések tekintetében meghatározott védelmi gyakorlatok leírását, beleértve azok területi hatályát, a gyakorlat hatálya alá tartozó mezőgazdasági termelőket és egyéb kedvezményezetteket, valamint a védelmi gyakorlat összefoglalását. A védelmi gyakorlatok meghatározásakor a tagállamok a lehető legnagyobb mértékben figyelembe veszik a 2. cikkben említett, a KAP-ra vonatkozó nemzeti ajánlásokat. A tagállamok a védelmi gyakorlatokat a területük különböző területgazdálkodási rendszereihez, valamint a különböző környezeti és éghajlati viszonyaikhoz igazítják.
- (6) Úgy kell tekinteni, hogy azok a mezőgazdasági termelők, akiknek teljes mezőgazdasági üzeme rendelkezik az (EU) 2018/848 európai parlamenti és tanácsi rendelet¹² szerinti tanúsítvánnyal, megfelelnek a nemzeti és regionális partnerségi tervekben a (4) bekezdés b) és c) pontja szerinti célkitűzések tekintetében meghatározott védelmi gyakorlatoknak.
- (7) A (4) bekezdésben említett védelmi gyakorlatok meghatározásakor a tagállamok nemzeti és regionális partnerségi tervükben objektív és megkülönböztetésmentes kritériumok – például termények, talajtípusok és gazdálkodási rendszerek, illetve az állandó gyepterületek többek között vadon élő állatok vagy invazív fajok által okozott károsodása – alapján egyedi mentességeket állapíthatnak meg a szóban forgó védelmi gyakorlatok alól. Ezeket az egyedi mentességeket területi lefedettségük tekintetében korlátozni kell, és csak abban az esetben és olyan mértékben lehet megállapítani, ha és amennyiben azok az említett gyakorlatok alkalmazása során felmerülő konkrét problémák kezeléséhez szükségesek, és nem akadályozhatják a (4) bekezdésben meghatározott célkitűzések megvalósítását, illetve nem torzíthatják a versenyt.
- (8) A tagállamok ideiglenes eltéréseket engedélyezhetnek a védelmi gyakorlatoktól, amennyiben az időjárási körülmények megakadályozzák a mezőgazdasági termelőket és más kedvezményezetteket e gyakorlatok végrehajtásában, vagy ha az említett védelmi gyakorlatok végrehajtása akadályozná a (4) bekezdésben meghatározott célkitűzések teljesítését. A tagállamok biztosítják, hogy az ideiglenes eltérések alkalmazási köre és időtartama a szükséges mértékre korlátozódjon, megadásuk objektív és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján történjen, és ne akadályozzák a (4) bekezdésben meghatározott célkitűzések megvalósítását, illetve ne torzítsák a versenyt.
- (9) A tagállamok a 10. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett agrár-környezetvédelmi és éghajlat-politikai intézkedések keretében az e cikk (4) bekezdésében meghatározott célkitűzésekhez hozzájáruló gazdálkodási gyakorlatokat ugyanolyan módon ismerhetik el, mint a nemzeti és regionális partnerségi tervekben az említett bekezdés alapján meghatározott védelmi gyakorlatokat. A tagállamok tekinthetik úgy, hogy azok a mezőgazdasági termelők és egyéb kedvezményezettek, akik kötelezettséget vállalnak az említett egyenértékű gyakorlatok alkalmazására, megfelelnek a vonatkozó védelmi gyakorlatnak.

¹² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/848 rendelete (2018. május 30.) az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek jelöléséről, valamint a 834/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 150., 2018.6.14., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/848/oj>).

4. cikk

Kiemelt környezetvédelmi és éghajlat-politikai területek

- (1) A tagállamok legalább a következő kiemelt környezetvédelmi és éghajlat-politikai területeken támogatást nyújtanak a mezőgazdasági termelőknek és más kedvezményezetteknek:
- a) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és a vízgazdálkodás rezilienciája;
 - b) az éghajlatváltozás mérséklése, beleértve a szén-dioxid-eltávolítást és a gazdaságon belüli megújulóenergia-termelést, többek között a biogáztermelést is;
 - c) talajegészség;
 - d) a biológiai sokféleség megőrzése, például élőhelyek vagy fajok, tájképi elemek megőrzése, a peszticidek használatának csökkentése;
 - e) az ökológiai gazdálkodás fejlesztése;
 - f) állategészségügy és állatjólét.

A nitráttöbblet miatti vízszennyezéssel érintett területekkel rendelkező tagállamok támogatást nyújtanak a mezőgazdasági termelőknek az állattenyésztési rendszerek extenzifikációjához vagy a más mezőgazdasági tevékenységek irányába történő diverzifikációhoz.

- (2) Az (1) bekezdésben említett kiemelt területek mindegyike esetében a támogatást a 9., a 10. és a 13. cikkben megállapított feltételek szerint kell nyújtani.

5. cikk

Támogatástípusok

- (1) A következő KAP-beavatkozások kerülnek meghatározásra:
- a) fokozatosan csökkentett, területalapú jövedelemtámogatás;
 - b) termeléstől függő jövedelemtámogatás;
 - c) a gyapotra vonatkozó terményspecifikus támogatás;
 - d) hátrányos természeti adottság és egyéb területspecifikus hátrányok esetében nyújtott támogatás;
 - e) az egyes kötelező követelményekből eredő hátrányokkal kapcsolatos támogatás;
 - f) agrár-környezetvédelmi és éghajlat-politikai intézkedések;
 - g) mezőgazdasági kistermelők részére nyújtott támogatás;
 - h) kockázatkezelési eszközökhöz nyújtott támogatás;
 - i) a mezőgazdasági termelők és az erdőtulajdonosok beruházásainak támogatása;
 - j) fiatal mezőgazdasági termelők, új mezőgazdasági termelők, vidéki induló vállalkozások tevékenységének megkezdéséhez és a kistermelői gazdaságok fejlesztéséhez nyújtott támogatás;
 - k) mezőgazdasági helyettesítési szolgáltatások támogatása;
 - l) LEADER program;

- m) a tudásmegosztás és az innováció támogatása a mezőgazdaságban, az erdészetben és a vidéki térségekben;
 - n) területi és helyi együttműködési kezdeményezések;
 - o) a legkülső régiókban végrehajtott beavatkozások;
 - p) a kisebb égei-tengeri szigeteken végrehajtott beavatkozások;
 - q) az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet¹³ I. címe II. részének IIa. fejezetében említett uniós iskolaprogram;
 - r) az 1308/2013/EU rendelet I. címe II. részének IIa. fejezetében említett bizonyos ágazatokra vonatkozó beavatkozások;
 - s) a mezőgazdasági termelőknek nyújtott válságtámogatások.
- (2) Az (1) bekezdés a)–k) pontjában említett beavatkozások, valamint az 1308/2013/EU rendelet I. címe II. részének IIa. fejezetében említett egyes ágazatokban végrehajtott beavatkozások az (EU) [...] rendelet [a Nemzeti és Regionális Partnerségi Alapról szóló rendelet] 10. cikke (2) bekezdése a) pontjának második albekezdésével összhangban az Alapból finanszírozandó jövedelemtámogatási beavatkozásoknak minősülnek.
- (3) A 0,3 %-ot meghaladó tetrahidrokannabinol- (THC-) tartalmú kenderfajták termesztése e rendelet alapján nem támogatható.

6. cikk

Fokozatosan csökkentett, területalapú jövedelemtámogatás

- (1) A tagállamok a jövedelemigények kielégítése érdekében területalapú jövedelemtámogatást nyújtanak a mezőgazdasági termelőknek a támogatható hektárok tekintetében.
- (2) A támogatható hektáronkénti támogatást mezőgazdasági termelők csoportjai vagy földrajzi területek szerint kell differenciálni, objektív és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján. A mezőgazdasági termelők azon csoportjait vagy azokat a földrajzi területeket, amelyek a kifizetések differenciálásának alapját képezik, a mezőgazdasági termelőknek egy reprezentatív referencia-időszakban a mezőgazdasági tevékenységből befolyt jövedelme alapján kell meghatározni.

A kifizetések differenciálásakor a tagállamok a támogatást elsősorban a leginkább rászoruló mezőgazdasági termelőknek, különösen a fiatal és az új mezőgazdasági termelőknek, a nőknek, a családi gazdálkodóknak, illetve a mezőgazdasági kistermelőknek, a növénytermesztéssel és állattenyésztéssel egyaránt foglalkozó mezőgazdasági termelőknek, illetve a 8. cikkel összhangban meghatározott hátrányos természeti adottságokkal vagy egyéb területspecifikus hátrányokkal rendelkező területeken gazdálkodó mezőgazdasági termelőknek ítélik oda.

A kifizetések differenciálása történhet éves átalányösszegek kifizetése formájában, amelyek részben vagy teljes egészében felváltják a támogatható hektáronkénti területalapú jövedelemtámogatást. A tagállamok növelik a fiatal mezőgazdasági termelőknek nyújtott, támogatható hektáronkénti támogatást.

¹³ Az Európai Parlament és a Tanács 1308/2013/EU rendelete (2013. december 17.) a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról és a 922/72/EGK, a 234/79/EGK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 671. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj>).

- (3) A (2) bekezdésnek megfelelően megállapított, mezőgazdasági termelőnként teljesített kifizetések teljes összege fokozatosan csökken a következő szabályoknak megfelelően:
- a) a tagállamok 25 %-kal csökkentik a mezőgazdasági termelőnek nyújtandó területalapú jövedelemtámogatás 20 000 EUR-t meghaladó részének éves összegét, amennyiben a mezőgazdasági termelőnek nyújtott területalapú jövedelemtámogatás összege 20 000 EUR és 50 000 EUR között van;
 - b) a tagállamok 50 %-kal csökkentik a mezőgazdasági termelőnek nyújtandó területalapú jövedelemtámogatás 50 000 EUR-t meghaladó részének éves összegét, amennyiben a mezőgazdasági termelőnek nyújtott területalapú jövedelemtámogatás összege meghaladja az 50 000 EUR-t, de nem haladja meg a 75 000 EUR-t;
 - c) a tagállamok 75 %-kal csökkentik a mezőgazdasági termelőnek nyújtandó területalapú jövedelemtámogatás 75 000 EUR-t meghaladó részének éves összegét, amennyiben a mezőgazdasági termelőnek nyújtott területalapú jövedelemtámogatás összege meghaladja a 75 000 EUR-t.
- (4) A területalapú jövedelemtámogatás teljes összege mezőgazdasági termelőnként és évente legfeljebb 100 000 EUR lehet. Jogi személy vagy jogi személyek csoportjai esetében a felső határnak az egy jogi vagy természetes személy ellenőrzése alatt álló valamennyi mezőgazdasági üzemre ki kell terjednie.
- (5) A tagállamok biztosítják, hogy az e cikk szerinti támogatás elsősorban azokra a mezőgazdasági termelőkre irányuljon, akik gazdaságukban mezőgazdasági tevékenységet folytatnak, és aktívan hozzájárulnak az élelmezésbiztonsághoz. Mezőgazdasági termelőnek kell tekinteni azokat a mezőgazdasági kistermelőket is, akiknek fő tevékenysége nem a mezőgazdaság, de legalább a tagállamok által meghatározott minimális szintű mezőgazdasági tevékenységet folytatnak.
- (6) A tagállamok legkésőbb 2032-re biztosítják, hogy azok a kérelmezők, akik elérik a nemzeti jog által meghatározott nyugdíjkorhatárt, és öregségi nyugdíjban részesülnek, ne részesüljenek e cikk szerinti támogatásban.
- (7) A tagállamok biztosítják, hogy a támogatható hektár csak a mezőgazdasági termelők rendelkezésére álló területeket jelentse, amelyek a következőket foglalják magukban:
- a) azok a mezőgazdasági területek, amelyeken a mezőgazdasági termelő által az irányítás, az előnyök és a pénzügyi kockázatok tekintetében gyakorolt ellenőrzés mellett mezőgazdasági tevékenységet végeznek. Ha ezeken a területeken nem mezőgazdasági tevékenységeket is végeznek, a mezőgazdasági tevékenységnek kell túlsúlyban lennie;
 - b) azok a területek, amelyekre az 5. cikk (1) bekezdésének a) és g) pontja alapján vagy az (EU) 2021/2115 rendelet III. címe II. fejezete 2. szakaszának 2. alszakasza szerinti, fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás keretében nyújtanak támogatást, amennyiben a mezőgazdasági tevékenységet a KAP 4. cikkben említett kiemelt környezetvédelmi és éghajlat-politikai területeihez hozzájáruló uniós vagy nemzeti beavatkozásokból vagy egyéb programokból eredő kötelezettségvállalások és kötelezettségek miatt nem végzik;
 - c) a tagállamok dönthetnek úgy, hogy a „támogatható hektár” kategóriába olyan tájképi elemeket is belefoglalnak, amelyek nem tartoznak a b) pontban említett

kötelezettségvállalások és rendszerek hatálya alá, feltéve, hogy ezek a tájképi elemek nem akadályozzák jelentősen a mezőgazdasági tevékenység végzését, és nincsenek túlsúlyban a mezőgazdasági parcellán.

7. cikk

Mezőgazdasági kistermelők részére nyújtott támogatás

- (1) A tagállamok jövedelemtámogatást nyújtanak a mezőgazdasági kistermelőknek a tagállamok által meghatározott rendelkezések szerint; a szóban forgó támogatás az 5. cikk (1) bekezdésének a), b) és d) pontjában említett beavatkozások keretében nyújtott támogatás helyébe lép. A tagállamok a beavatkozást a mezőgazdasági termelők által választható lehetőségként alakítják ki a nemzeti és regionális partnerségi tervükben.

A tagállamok biztosítják, hogy az e cikk szerinti támogatás elsősorban azokra a mezőgazdasági termelőkre irányuljon, akik gazdaságukban mezőgazdasági tevékenységet folytatnak, és aktívan hozzájárulnak az élelmezésbiztonsághoz.

A támogatásnak az egyes mezőgazdasági kistermelők számára kifizetett éves összege nem haladhatja meg a 3 000 EUR-t.

- (2) A tagállamok az e cikk alapján nyújtott támogatást a mezőgazdasági termelők különböző csoportjai vagy földrajzi területek szerint differenciálhatják.

8. cikk

Hátrányos természeti adottság és egyéb területspecifikus hátrányok esetében nyújtott támogatás

- (1) A tagállamok támogatást nyújtanak a mezőgazdasági termelőknek a hátrányos természeti adottságok vagy egyéb területspecifikus hátrányok ellentételezésére.

- (2) A hátrányos természeti adottságú és egyéb sajátos hátrányokkal rendelkező területekre vonatkozó támogatás olyan területek esetében nyújtható, amelyek:

- a) kijelölése az 1305/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet¹⁴ 32. cikke szerint történt;
- b) a tagállamok által meghatározott sajátos hátrányok miatt újonnan kerültek kijelölésre, és szerepelnek a nemzeti és regionális partnerségi tervben.

A tagállamok az 1305/2013/EU rendelet 32. cikkének (3) bekezdésében meghatározott feltételek mellett finomhangolást végezhetnek az első albekezdés a) és b) pontjával összhangban kijelölt területeken belüli területek kizárása céljából.

Az első albekezdés b) pontja alapján kijelölt területek mérete nem haladhatja meg az érintett tagállam mezőgazdasági hasznosítású területének 2 %-át.

- (3) A támogatható hektáronkénti kifizetések a kijelölt területeken folytatott mezőgazdasági termeléshez kapcsolódó többletköltségekre vagy bevételkiesésre korlátozódnak a nem kijelölt területeken történő termeléshez viszonyítva.

¹⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 1305/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról és az 1698/2005/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 487. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1305/oj>).

9. cikk

Az egyes kötelező követelményekből eredő hátrányokkal kapcsolatos támogatás

- (1) A tagállamok területalapú támogatást nyújthatnak a mezőgazdasági területeken és az erdőterületeken a következők végrehajtásából eredő hátrányok ellentételezésére:
- a 92/43/EGK tanácsi irányelv¹⁵ és a 2009/147/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv¹⁶;
 - a 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv¹⁷.
- A tagállamok dönthetnek úgy, hogy az első albekezdés a) pontjában említett területeken kívül a 92/43/EGK irányelv 10. cikkének végrehajtásához hozzájáruló, a mezőgazdasági tevékenységre vagy erdőgazdálkodásra alkalmazandó környezetvédelmi korlátozások hatálya alá tartozó egyéb körülhatárolt természetvédelmi területeket is támogatnak, feltéve, hogy ezek a területek nem haladják meg a nemzeti és regionális partnerségi terv hatálya alá tartozó, kijelölt Natura 2000 területek 5 %-át.
- (2) Az e cikk szerinti támogatás mezőgazdasági termelőknek, erdőtulajdonosoknak és társulásainak nyújtható.
- (3) A tagállamok e cikk alapján kizárólag annak érdekében nyújthatnak támogatást, hogy kompenzálják a kedvezményezetteket az (1) bekezdés első albekezdésében felsorolt uniós jogi aktusok és rendelkezések végrehajtásával összefüggésben kötelezően teljesítendő követelményeknek való megfelelés kapcsán felmerülő többletköltségek és jövedelemkiesés egészéért vagy egy részéért, beleértve a tranzakciós költségeket is.

10. cikk

Agrár-környezetvédelmi és éghajlat-politikai intézkedések

- (1) A tagállamok ösztönzőket biztosítanak az éghajlat, a környezet, az állategészségügy és az állatjólét, valamint a fenntartható erdőgazdálkodás szempontjából előnyös alábbi intézkedésekhez:
- a mezőgazdasági termelők és más kedvezményezettek által tett önkéntes gazdálkodási kötelezettségvállalások, beleértve az ökológiai gazdálkodás fenntartására és az állattenyésztés extenzifikációjára vonatkozó kötelezettségvállalásokat is, amelyeket a (3) bekezdéssel összhangban tesznek és hajtanak végre;
 - a mezőgazdasági termelők által a mezőgazdasági üzem szintjén vagy annak egy részén végrehajtott, reziliens termelési rendszerekre való önkéntes átállás, beleértve az ökológiai gazdálkodásra való átállást és az állattenyésztési rendszerek extenzifikációját, amely intézkedéseket a (4) bekezdéssel összhangban hoztak létre és hajtanak végre.

¹⁵ A Tanács 92/43/EGK irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről (HL L 206., 1992.7.22., 7. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

¹⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről (HL L 20., 2010.1.26., 7. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj>).

¹⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (HL L 327., 2000.12.22., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>).

- (2) Az (1) bekezdésben említett mindkét intézkedési forma keretében minden tagállam támogatást nyújt az (EU) 2018/848 európai parlamenti és tanácsi rendelettel¹⁸ összhangban tanúsított ökológiai gazdálkodáshoz és a külterjes állattenyésztési rendszerekhez.
- (3) Az (1) bekezdés a) pontjában említett gazdálkodási kötelezettségvállalások lehetnek éves vagy többéves kötelezettségvállalások, és célkitűzéseik különösen a következők lehetnek:
- a) a vízminőség védelme és a vízkészletekre nehezedő nyomás csökkentése, talajvédelem, tápanyag-gazdálkodás, a biológiai sokféleség megőrzése, beleértve a tájképi elemeket, valamint a növényvédő szerek használatának csökkentése;
 - b) az éghajlatváltozás mérséklése, beleértve az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentését és a szénmegkötést, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, beleértve az állatok és növények sokféleségének megőrzését a reziliens ökoszisztémák érdekében;
 - c) állategészségügy és állatjólét, beleértve az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelmet;
 - d) a genetikai erőforrások fenntartható használata és fejlesztése; vagy
 - e) erdő-környezetvédelmi szolgáltatások és erdővédelem.
- (4) Az (1) bekezdés b) pontjában említett átállási intézkedések támogatása a mezőgazdasági termelő által kidolgozott és a tagállam által jóváhagyott átállási cselekvési terv alapján történik. Az (1) bekezdés b) pontjában említett átállási intézkedések támogatásának végrehajtása érdekében a tagállamok a nemzeti és regionális partnerségi tervben ismertetik azokat a termelési rendszereket, amelyeket az éghajlat és a környezet szempontjából előnyösnek tartanak.

A tagállamok az átállási cselekvési terv végrehajtásának időszaka alatt részletekben fizetik ki a támogatást a mezőgazdasági termelőknek. Az utolsó részlet kifizetésének feltétele az átállási cselekvési terv végrehajtásának befejezése. A tagállamok biztosítják a kifizetések visszafizettetését, ha a mezőgazdasági termelő nem hajtja végre az átállási cselekvési tervet.

- (5) A tagállamok csak olyan, az (1) bekezdés a) pontjában említett gazdálkodási kötelezettségvállalásokhoz nyújthatnak támogatást, amelyek túlmutatnak az I. melléklet A. részében említett, jogszabályban foglalt releváns gazdálkodási követelményeken, valamint a műtrágya és a növényvédő szerek használatára, illetve az állatjólétre vonatkozó releváns minimumkövetelményeken, továbbá a nemzeti és az uniós jogban meghatározott egyéb vonatkozó kötelező követelményeken.

Amennyiben azonban a nemzeti jog az uniós jogban meghatározott megfelelő kötelező minimumkövetelményeken túlmutató követelményeket ír elő, támogatás nyújtható az (1) bekezdés a) pontjában említett gazdálkodási kötelezettségvállalásokhoz, hozzájárulva az említett követelményeknek való megfeleléshez.

¹⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/848 rendelete (2018. május 30.) az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek jelöléséről, valamint a 834/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 150., 2018.6.14., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/848/oj>).

11. cikk

Termeléstől függő jövedelemtámogatás

- (1) A tagállamok termeléstől függő jövedelemtámogatást nyújtanak bizonyos olyan, adott esetben az 1308/2013/EU rendelet I. mellékletével összhangban meghatározott mezőgazdasági ágazatok és termékek termelői számára, illetve az ilyen ágazatokon belül végzett mezőgazdasági tevékenységek bizonyos olyan típusai tekintetében, amelyek nehézségekkel küzdenek és társadalmi-gazdasági vagy környezetvédelmi okokból jelentősek.

A termeléstől függő jövedelemtámogatás támogatható hektáronkénti, állatonkénti vagy a II. melléklettel összhangban meghatározott állategyenértékenkénti éves kifizetés formájában nyújtható.

A tagállamok hektáronkénti kifizetés formájában kizárólag az általuk a 6. cikk (7) bekezdésével összhangban támogatható hektárként meghatározott területekre nyújthatnak támogatást.

A hektáronkénti kifizetés formájában nyújtott támogatás magában foglalhatja a rövid vágásfordulójú, fás szárú energetikai ültetvények, gyepek és egyéb egyényári takarmánynövények támogatását. Nem nyújtható támogatás a dohány- és a borágazatnak.

Az állatonként nyújtott támogatás a marha- és a borjúhús, a tej és a tejtermékek, a juh- és a kecskehús, a méhészeti termékek és a selyemlepkék ágazatára korlátozódik.

- (2) Az (1) bekezdésben említett támogatásnak – objektív és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján – a jövedelem kiegészítésére irányuló igények kielégítését kell szolgálnia.
- (3) Az (1) bekezdésben említett támogatás tervezésekor a tagállamok minimalizálják támogatási döntéseik belső piacra gyakorolt lehetséges hatását.
- (4) Az állattenyésztési ágazatoknak állatonként nyújtott támogatás esetében a tagállamok figyelembe veszik a környezeti hatásokat, többek között azért, hogy a nitrátok szempontjából veszélyeztetett területeken maximális állatállomány-sűrűségi kritériumokat határoznak meg.

12. cikk

Kockázatkezelési eszközök igénybevételéhez nyújtott támogatás

- (1) A tagállamok támogatást nyújtanak a mezőgazdasági termelőknek a kockázatkezelési eszközök igénybevételéhez. A tagállamok biztosítják, hogy a támogatás nyújtására csak akkor kerüljön sor, ha az adott mezőgazdasági termelő esetében a veszteségek mértéke meghaladja a megelőző hároméves időszak, illetve a megelőző ötéves időszaknak a legmagasabb és a legalacsonyabb érték kizárásával képzett hároméves átlaga alapján kiszámított átlagos éves termelés vagy jövedelem legalább 20 %-át kitevő küszöböt.

Az első albekezdéstől eltérve azok a tagállamok, amelyek a nemzeti és regionális partnerségi tervben bizonyítják a mezőgazdasági termelők számára kockázati fedezetet biztosító nemzeti rendszerek meglétét, mentesülnek azon kötelezettség alól, hogy az e cikk szerinti kockázatkezelési eszközökre irányuló beavatkozásokat nemzeti és regionális partnerségi tervükbe belefoglalják.

- (2) Az ágazati termelési kockázatkezelési eszközök a veszteségeket a mezőgazdasági üzem szintjén, a mezőgazdasági üzem érintett ágazatban folytatott tevékenységének szintjén vagy a konkrét biztosított terület vonatkozásában számítják ki.

Az állandó kultúrák esetében és egyéb olyan indokolt esetekben, amikor az első albekezdésben említett számítási módszerek nem megfelelőek, a tagállamok rendelkezhetnek a veszteségeknek a mezőgazdasági termelő nyolc évet meg nem haladó időszak alatti átlagos éves termelése vagy jövedelme alapján, a legmagasabb és a legalacsonyabb érték kizárásával történő kiszámításának módszeréről.

- (3) A tagállamok megfelelő alternatív módszert alkalmazhatnak a fiatal mezőgazdasági termelők és az új mezőgazdasági termelők veszteségeinek kiszámítására.
- (4) A tagállamok nemzeti és regionális partnerségi tervükben meghatározzák a veszteségek és az ellentételezést kiváltó tényezők kiszámításának módszertanát. A tagállamok biztosítják, hogy ne fordulhasson elő túlkompenzáció az e cikk szerinti beavatkozásoknak más, állami és magán kockázatkezelési programokkal történő kombinálása következtében.

13. cikk

A mezőgazdasági termelők és az erdőtulajdonosok beruházásainak támogatása

- (1) A tagállamok e cikk alapján támogatást nyújtanak a mezőgazdaság, az élelmiszerrendszerek, az erdészet és a vidéki területek rezilienciájához, különösen az éghajlatváltozással szembeni rezilienciához és a vízgazdálkodás rezilienciájához megfelelő általános hozzájárulást biztosító termelő és nem termelő beruházásokhoz. A tagállamok a nemzeti és regionális partnerségi tervükben kifejtik, hogy miként terveznek ilyen támogatást nyújtani.
- (2) Azon mezőgazdasági üzemek esetében, amelyek mérete meghalad egy bizonyos, a tagállamok által a nemzeti és regionális partnerségi tervükben meghatározandó értéket, az erdészeti ágazatnak nyújtott támogatás feltétele az európai erdők védelmével foglalkozó miniszteri konferencia által elfogadott, az európai erdőkkel folytatott fenntartható gazdálkodásra vonatkozó általános iránymutatásokban meghatározottak szerinti fenntartható erdőgazdálkodással összhangban lévő erdőgazdálkodási tervben vagy azzal egyenértékű eszközben foglalt releváns információk benyújtása.
- (3) A természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati jelenségek vagy katasztrófaesemények által károsított mezőgazdasági vagy erdészeti termelési potenciál helyreállítására irányuló beruházásokhoz csak akkor nyújtható támogatás, ha az érintett esemény vagy jelenség a mezőgazdasági termelési potenciál legalább 30 %-ának vagy az erdészeti termelési potenciál legalább 20 %-ának a megsemmisüléséhez vezetett.
- (4) A tagállamok összeállítják a nem támogatható beruházások és nem elszámolható kiadáskategóriák jegyzékét, amely legalább a következőket tartalmazza:
- a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;
 - b) az érintett művelet teljes elszámolható költségének 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelemre és a szénben gazdag talaj megőrzésére irányuló földvásárlást;
 - c) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra:

- i. mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál helyreállítása természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati jelenségeket vagy katasztrófaeseményeket követően;
 - ii. az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett;
 - iii. az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet¹⁹ 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 10. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett gazdálkodási kötelezettségvállalások alapján;
 - iv. nagy genetikai értékkel rendelkező, fajtatiszta szarvasmarhák, juhok vagy kecskék tenyésztése az állatállomány minőségének és termelékenységének javítása, illetve a ritka vagy helyi fajták megőrzése érdekében;
 - v. génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 10. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett kötelezettségvállalások keretében;
- d) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott, vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában.
- (5) A (4) bekezdés a), b) és c) pontjától eltérve a szóban forgó követelmény nem alkalmazandó, ha a támogatást pénzügyi eszközökön keresztül nyújtják.
- (6) Amennyiben az uniós jogból eredően új követelmények meghatározására kerül sor a mezőgazdasági termelőkkel szemben, akkor támogathatók azon beruházások, amelyek célja az ezen követelményeknek való megfelelés, mégpedig legfeljebb 36 hónapig attól a naptól számítva, amelyen a követelmények kötelezővé váltak a mezőgazdasági üzemre nézve.
- (7) A tagállamok e bekezdés alapján csak annak érdekében teljesíthetnek kifizetéseket, hogy kompenzálják a kedvezményezetteket az említett követelményeknek való megfeleléshez kapcsolódó többletköltségek egészéért vagy egy részéért.

A mezőgazdasági üzemben a tevékenységüket mezőgazdasági üzem vezetőjeként megkezdő fiatal mezőgazdasági termelők esetében az uniós jog követelményeinek való megfelelést szolgáló beruházási támogatás a tevékenység megkezdésének időpontjától számított legfeljebb 36 hónapig vagy a 14. cikk (3) bekezdésében említett üzleti tervben meghatározott intézkedések befejezéséig nyújtható. A tagállamok e bekezdés alapján csak annak érdekében teljesíthetnek kifizetéseket, hogy kompenzálják a kedvezményezetteket az említett követelményeknek való megfeleléshez kapcsolódó többletköltségek egészéért vagy egy részéért.

¹⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/1012 rendelete (2016. június 8.) a fajtatiszta tenyészállatok, hibrid tenyészsertések és szaporítóanyagaik Unión belüli tenyésztésének, kereskedelmének és az Unióba történő beléptetésének tenyésztéstechnikai és származástani feltételeiről, a 652/2014/EU rendelet, a 89/608/EGK és a 90/425/EGK tanácsi irányelv módosításáról, valamint az állattenyésztés tárgyában hozott egyes jogi aktusok módosításáról és hatályon kívül helyezéséről („Állattenyésztési rendelet”) (HL L 171., 2016.6.29., 66. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/1012/oj>).

14. cikk

Fiatal mezőgazdasági termelők tevékenységének megkezdése, vidéki vállalkozások elindítása és kistermelői gazdaságok fejlesztése

- (1) A tagállamok az e cikkben megállapított és a nemzeti és regionális partnerségi tervükben részletesebben meghatározott feltételek mellett támogatást nyújtanak a fiatal mezőgazdasági termelők tevékenységének megkezdéséhez és a vidéki vállalkozások elindításához, beleértve az új mezőgazdasági termelők tevékenységének megkezdését is.
- (2) A tagállamok e cikk alapján csak a következők elősegítése céljából nyújthatnak támogatást:
 - a) azon fiatal mezőgazdasági termelők tevékenységének megkezdése, akik teljesítik a tagállamok által a nemzeti és regionális partnerségi tervükben az (EU) [...] rendelet [a Nemzeti és Regionális Fejlesztési Alapról szóló rendelet] 4. cikkének 22. d) pontjával összhangban előírt feltételeket;
 - b) a vidéki induló vállalkozások mezőgazdasághoz vagy erdőszethez kapcsolódó tevékenységének megkezdése, beleértve az új mezőgazdasági termelők tevékenységének megkezdését is, vagy a gazdaságok háztartási jövedelmének nem mezőgazdasági tevékenységekkel történő diverzifikációja;
 - c) vidéki vállalkozások elindítása;
 - d) a tagállamok által meghatározott kistermelői gazdaságok vállalkozásfejlesztése.
- (3) A tagállamok meghatározzák a kedvezményezettek által az e cikk szerinti támogatásban való részesüléshez rendelkezésre bocsátandó üzleti terv benyújtására és tartalmára vonatkozó feltételeket.
- (4) A tagállamok a támogatást átalányösszeg, pénzügyi eszközök, illetve ezek kombinációja formájában nyújtják. A támogatás maximális összege 300 000 EUR, amelyet a tagállamok objektív és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján differenciálhatnak.

15. cikk

Generációs megújulási stratégia

A tagállamok nemzeti és regionális partnerségi tervükben meghatározzák a mezőgazdaságon belüli generációs megújulásra vonatkozó stratégiát az e rendelet szerinti, a fiatal mezőgazdasági termelőket célzó beavatkozások és a nemzeti kezdeményezések hatékonyságának és koherenciájának fokozása érdekében. A stratégia a következőket foglalja magában:

- a) a mezőgazdasági ágazat jelenlegi demográfiai helyzetének értékelése;
- b) a fiatal mezőgazdasági termelők előtt álló belépési akadályok azonosítása, valamint az ezek leküzdésére javasolt nemzeti kezdeményezések és intézkedések;
- c) annak leírása, hogy a 16. cikkben említett, fiatal mezőgazdasági termelők számára összeállított „kezdőcsomag” hogyan kerül felhasználásra a nemzeti kontextusban;
- d) szinergiák a nemzeti és regionális partnerségi tervben meghatározott, a generációs megújuláshoz hozzájáruló intézkedések között.

16. cikk

A fiatal mezőgazdasági termelők számára összeállított kezdőcsomag

- (1) A fiatal mezőgazdasági termelők számára összeállított kezdőcsomag a 15. cikkben említett, a mezőgazdaságon belüli generációs megújulásra vonatkozó stratégiával összhangban a következő intézkedéseket tartalmazza:
- a) a fiatal mezőgazdasági termelők tevékenységének megkezdéséhez nyújtott támogatás a 14. cikkel összhangban;
 - b) a fiatal mezőgazdasági termelőknek nyújtott, fokozatosan csökkentett, területalapú jövedelemtámogatás a 6. cikkel összhangban;
 - c) a fiatal mezőgazdasági termelőket célzó, a 7. cikkel összhangban a mezőgazdasági kistermelőknek nyújtott támogatás;
 - d) magasabb támogatási intenzitású beruházási támogatás a fiatal mezőgazdasági termelők számára;
 - e) a fiatal mezőgazdasági termelők által végrehajtott beruházásoknak az (EU) [...] rendelet [a Nemzeti és Regionális Partnerségi Alapról szóló rendelet] 71. cikkével összhangban, a pénzügyi eszközökön keresztül történő finanszírozására vonatkozó lehetőségek;
 - f) vidéki vállalkozások elindításának támogatása;
 - g) a mezőgazdaság termelékenységét és fenntarthatóságát célzó európai innovációs partnerség (EIP-AGRI) keretében működő operatív csoportok projektjein keresztül az innovációhoz való hozzáférést elősegítő együttműködési beavatkozások e rendelet 19. cikkével és az (EU) [...] rendelet [a Nemzeti és Regionális Partnerségi Alapról szóló rendelet] 74. cikkével összhangban;
 - h) a generációk közötti együttműködést elősegítő együttműködési beavatkozások, beleértve a mezőgazdasági üzemek utódlását az (EU) [...] rendelet [a Nemzeti és Regionális Partnerségi Alapról szóló rendelet] 74. cikkével összhangban;
 - i) a helyettesítési szolgáltatásokhoz nyújtott támogatás a 17. cikkel összhangban;
 - j) hozzáférés a fiatal mezőgazdasági termelők igényeihez igazított tanácsadási szolgáltatásokhoz és képzési programokhoz a 20. cikkel összhangban.
- (2) A tagállamok az (1) bekezdésben említett intézkedések kialakításába beépítik a nemzeti regionális és partnerségi terveikben meghatározott egyéb intézkedésekkel való kapcsolatokat és szinergiákat, különösen a generációk közötti utódlást és a generációs megújulást elősegítő intézkedések, a vidéki vállalkozások elindítását célzó beruházások, illetve a pénzügyi eszközökhöz való hozzáférés és azok használata tekintetében.
- (3) Az (1) bekezdésben említett beavatkozásokhoz való hozzáférés megkönnyítése érdekében a tagállamok létrehozhatnak egy egységes hozzáférési pontot a fiatal mezőgazdasági termelők számára, amely tájékoztatást nyújthat többek között a támogatási lehetőségekről és eljárásokról, valamint megkönnyítheti a mezőgazdasági ágazatba való belépést és a mezőgazdasági tevékenység megkezdését, beleértve a finanszírozási kérelmek benyújtását és az iránymutatásokat is.

17. cikk

Helyettesítési szolgáltatások

- (1) A tagállamok támogatást nyújthatnak a helyettesítési szolgáltatásokhoz, lehetővé téve a mezőgazdasági termelők számára, hogy betegség, gyermekvállalás, gyermekek és más családtagok gondozása, szabadnapok és hasonló életesemények, valamint képzéseken való részvétel céljából szabadságot vegyenek ki a nemzeti és regionális partnerségi tervükben részletesebben meghatározottak szerint.
- (2) Ez a támogatás helyettesítési szolgáltatások létrehozására és a mezőgazdasági termelőt korlátozott ideig helyettesítő munkavállalók bérköltségeire korlátozódik.

18. cikk

LEADER program

- (1) A tagállamok támogatást nyújtanak a LEADER programhoz a LEADER helyi fejlesztési stratégiáinak kidolgozása és végrehajtása céljából az (EU) [...] rendelet [a Nemzeti és Regionális Partnerségi Alapról szóló rendelet] 76. cikkében megállapított és a nemzeti és regionális partnerségi tervükben részletesebben meghatározott feltételek szerint.
- (2) A tagállamok legalább az általuk a nemzeti és regionális partnerségi tervekben meghatározott sajátos hátrányokkal küzdő vidéki térségekben támogatják a LEADER programot.
- (3) A tagállamok a LEADER programon keresztül támogatást nyújtanak a helyi akciócsoportok által végrehajtott projektekhez, ideértve az induló innovatív vállalkozásokat, a hozzáadott érték feldolgozás révén történő teremtésére való képességet, a mezőgazdasági tevékenységek diverzifikálását – az agroturizmust is beleértve –, a mezőgazdasági termékek közvetlen értékesítését és az innovációt.
- (4) A LEADER programból nyújtott támogatásnak a mezőgazdasági termelők és az erdőtulajdonosok számára hozzáadott értéket képviselő vidékfejlesztési területekre kell összpontosítania, például a vidéki területek társadalmi, környezeti, digitális és gazdasági átalakulására, a vidéki polgárok jólétének javítására, valamint a társadalmi tőke megerősítésére.

19. cikk

A tudásmegosztás és az innováció támogatása a mezőgazdaságban, az erdészetben és a vidéki térségekben

- (1) A tagállamok az e cikkben megállapított feltételek mellett támogatást nyújtanak a tudásmegosztáshoz és az innovációhoz a mezőgazdaságban, az erdészetben és a vidéki térségekben. A tagállamok támogatást nyújtanak a következőkhöz:
 - a) a mezőgazdaság termelékenységét és fenntarthatóságát célzó európai innovációs partnerség (EIP-AGRI) keretében működő operatív csoportok projektjeinek előkészítése és végrehajtása, valamint a projektek eredményeinek szélesebb körű felhasználását biztosító intézkedések;
 - b) az innovációt, a képzést és a tanácsadást, a készségfejlesztést, a tanácsadási szolgáltatásokat, valamint a tudásmegosztás és az információterjesztés egyéb formáit előmozdító intézkedések.

Tanácsadási szolgáltatások céljára csak akkor nyújtható támogatás, ha a szóban forgó szolgáltatások megfelelnek a 20. cikk (3) bekezdésének.

- (2) Az EIP-AGRI célja az innovációk kifejlesztésének és alkalmazásának felgyorsítása a tudáscsere javítása, valamint a szakpolitikák, szereplők és eszközök közötti szinergiák előmozdítása révén a mezőgazdaságban, az erdészetben és a vidéki területeken. Munkájának eredményeit az agrár-tudásátadási és -innovációs rendszeren (ATIR) keresztül terjeszti és sokszorosítja.

Az EIP-AGRI:

- a) a (4) bekezdésben említett „interaktív innovációs modellen” alapuló operatív csoportokon keresztül támogatja az innovációs együttműködési projekteket;
 - b) összekapcsolja a kutatást, valamint a mezőgazdasági és az erdészeti gyakorlatot, és tájékoztatja a tudományos közösséget e gyakorlatok szükségleteiről;
 - c) összekapcsolja az innovációs szereplőket és projekteket, különösen az uniós és a nemzeti KAP-hálózatokon keresztül;
 - d) előmozdítja az innovatív megoldások használatát információk és ismeretek terjesztése révén, beleértve a mezőgazdasági termelők közötti információcserét is.
- (3) Az EIP-AGRI operatív csoportok által végrehajtott projekteknek az alábbi elveknek megfelelő „interaktív innovációs modellen” kell alapulniuk:
- a) a mezőgazdasági termelők, az erdőtulajdonosok és a vidéki szereplők sajátos igényeire összpontosító innovatív megoldások kidolgozása;
 - b) a kiegészítő tudással rendelkező partnerek, például a tudományos körök, a kutatók és a mezőgazdasági közösség, valamint adott esetben az élelmiszerláncban érintett szereplők összehozása, valamint a projektekben való aktív részvételük biztosítása;
 - c) a projekteket a bennük részt vevő szereplők közösen hozzák létre és közösen határozzák meg, és azokat konzultatív módon hajtják végre, beleértve a növekedési potenciál biztosítását is.

A tagállamok biztosítják, hogy az e bekezdésben említett projektek legfontosabb eredményeit gyakorlatorientált csatornákon, többek között a nemzeti és az uniós KAP-hálózatokon keresztül terjesszék. A közzétett információknak tartalmazniuk kell a projektek célkitűzéseit, a részt vevő partnereket, a kiemelt tematikus területeket, a projekt földrajzi elhelyezkedését, a teljes költségvetést és a projekt végeredményét, különös tekintettel a kidolgozott gyakorlati innovatív megoldásokra.

- (4) A tagállamok a következő feltételek mellett nyújthatnak támogatást az EIP-AGRI operatív csoportok projektjeihez:
- a) támogatás csak a (3) bekezdésben említett elveken alapuló jóváhagyott projektterv alapján nyújtható;
 - b) a projektet végrehajtó operatív csoportnak legalább két különböző szereplőt kell bevonnia, és hozzá kell járulnia az (EU) [...] rendelet [a Nemzeti és Regionális Partnerségi Alapról szóló rendelet] 3. cikkének d) pontjában meghatározott, a KAP-hoz kapcsolódó egy vagy több egyedi célkitűzéshez.

A tagállamok objektív kritériumokat és átlátható követelményeket határoznak meg az EIP-AGRI operatív csoportok által elkészítendő projekttervek tartalmára, időtartamára, benyújtására és jóváhagyására vonatkozóan.

- (5) A tagállamok e cikk alapján nem nyújthatnak támogatást a kizárólag kutatóintézeteket érintő tudásmegosztáshoz és innovációhoz.

20. cikk

Agrár-tudásátadási és -innovációs rendszerek és mezőgazdasági tanácsadási szolgáltatások

- (1) Minden tagállam biztosítja, hogy a mezőgazdasági termelők és az erdőtulajdonosok hozzáférjenek az innovációhoz, és hogy az új ismeretek időben és hatékonyan eljussanak hozzájuk, lehetővé téve számukra az innovatív és fenntartható megoldások hatékony alkalmazását, valamint a mezőgazdasági ágazat naprakész ismereteinek hasznosítását.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott követelmény teljesítése érdekében minden tagállam meghatározza a nemzeti és regionális partnerségi tervében, hogy az innovációk és a naprakész ismeretek hogyan jutnak el a mezőgazdasági termelőkhez, különösen az agrár-tudásátadási és -innovációs rendszeren (ATIR) keresztül. Az ATIR az alábbiakat foglalja magában:
- a) a tanácsadók, kutatók, gyakorlati szakemberek, nemzeti KAP-hálózatok és más érdekelt felek közötti hatékony tudásáramlást és szinergiákat biztosító intézkedések;
 - b) a mezőgazdasági termelők és az erdőtulajdonosok pártatlan és szakszerű tanácsadáshoz való hozzáféréseinek javítását célzó intézkedések;
 - c) az innovációnak a mezőgazdasági tanácsadási szolgáltatások keretében történő támogatása, különösen a 19. cikkben említett EIP-AGRI operatív csoportok támogatása, beleértve a 19. cikk (4) bekezdésében említett „interaktív innovációs modell” alkalmazásának előmozdítását;
 - d) terv a kutatási eredmények, valamint az innovatív és fenntartható megoldások terjesztésének és bemutatásának javítására a mezőgazdasági termelők, az erdészek és más végfelhasználók széles körében;
 - e) az ATIR működését támogató, a nemzeti és regionális partnerségi tervekben meghatározott beavatkozások, különös tekintettel a 19. cikkben említett beavatkozásokra, valamint azok kiegészítő jellegére és koherenciájára a vonatkozó nemzeti kezdeményezések és a nemzeti és regionális partnerségi tervekben meghatározott egyéb releváns intézkedések viszonylatában;
 - f) a (3) bekezdéssel összhangban létrehozott, mezőgazdasági tanácsadási szolgáltatások nyújtására szolgáló rendszer.
- (3) Az ATIR részeként a tagállamok a nemzeti és regionális partnerségi tervekben ismertetik és végrehajtják a mezőgazdasági tanácsadási szolgáltatások nyújtásának rendszerét, amelyet az ismeretekhez való hozzáférés, valamint az innovációk szélesebb körű bevezetésének és alkalmazásának támogatása érdekében kell létrehozni. A mezőgazdasági tanácsadási szolgáltatásoknak a következő elemek mindegyikére ki kell terjedniük:
- a) a gazdaságtípusokhoz és a különböző termelési rendszerekhez igazított tanácsadás a mezőgazdasági termelők és az erdőtulajdonosok számára a fenntartható és reziliens földgazdálkodásról, gazdaságokról és erdőkről, valamint a nemzeti és regionális partnerségi tervekben meghatározott támogatási követelményekről, beleértve a felelősségteljes gazdaságvezetéssel, a gazdaságok létrehozásával és átruházásával, valamint az induló

vállalkozásokkal kapcsolatos tanácsadást is; vállalkozásirányítás, a szociális támogatáshoz való hozzáférés, a mentális egészséggel kapcsolatos problémák iránti tudatosság növelése és az érintett szolgáltatások rendelkezésre állása; valamint az innovációk, az adatvezérelt megoldások és a digitális eszközök használata;

- b) célzott tanácsadás a fiatal mezőgazdasági termelők számára, különösen a vállalkozásirányítás, a finanszírozáshoz való hozzáférés, az állami támogatáshoz való hozzáférés, az ismeretekhez és az innovációhoz való hozzáférés tekintetében.
- (4) A tagállamok biztosítják, hogy a mezőgazdasági termelők és az erdőtulajdonosok közvetlen hozzáféréssel rendelkezzenek a tanácsadókhöz, például azáltal, hogy rendelkezésre bocsátják a tanácsadók nyilvános adatbázisait. A tagállamok biztosítják, hogy a mezőgazdasági termelőknek és az erdőtulajdonosoknak nyújtott tanácsadás pártatlan legyen, és hogy a tanácsadók megfelelő képesítéssel rendelkezzenek, és ne álljon fenn összeférhetlenség.

21. cikk

Adatkormányzásért felelős hatóság a KAP keretében

- (1) Minden tagállam kijelöl egy hatóságot, amely felelős a KAP végrehajtásához, irányításához, monitoringjához és értékeléséhez használt információs rendszerek közötti, nemzeti és határokon átnyúló interoperabilitás elérésére és fenntartására irányuló intézkedések meghozataláért vagy koordinálásáért a mezőgazdasági termelők és a KAP egyéb kedvezményezettjei érdekében. E cikk alkalmazásában az interoperabilitás az információs rendszerek azon képességét jelenti, hogy az adatok elektronikus kommunikáció útján történő megosztása révén kommunikáljanak egymással.
- (2) A kijelölt hatóság különösen a következő feladatokat látja el:
- a) tagállami szintű ütemterv kidolgozása és benyújtása a Bizottságnak az interoperabilitás megvalósítása és fenntartása érdekében (a továbbiakban: ütemterv), valamint a Bizottság ütemtervvel kapcsolatos észrevételeinek nyomon követése;
 - b) az ütemterv végrehajtásának koordinálása vagy – a tagállam döntése szerint – annak hatékony, eredményes és időben történő végrehajtása.
- A tagállamok legkésőbb [Kiadóhivatal, kérjük beilleszteni: az e rendelet hatálybalépésétől számított három hónapon belül]-ig értesítik a Bizottságot a hatóság kijelöléséről.
- (3) A (2) bekezdésben említett ütemterv a következőkre terjed ki:
- a) az (1) bekezdésben említett interoperabilitás eléréséhez és fenntartásához szükséges igények azonosítása és a kezelésükre irányuló intézkedések, valamint a végrehajtásukra vonatkozó, mérföldeket és célokat tartalmazó időkeret kialakítása;
 - b) más uniós és nemzeti interoperabilitási kezdeményezésekkel való lehetséges szinergiák meghatározása.

Amennyire lehetséges, a tagállamok az igények értékelését és az intézkedések kialakítását arra az elvre alapozzák, hogy az adatokat csak egyszer gyűjtik be, majd újra felhasználják.

Az első albekezdés a) pontjában említett elemek tekintetében a tagállamok mérlegelik különösen az egységes digitális személyazonossági keret létrehozásának szükségességét, és mérlegelik a 910/2014/EU rendelettel való összehangolást, többek között a természetes és jogi személyek európai digitális személyiadat-tárcája tekintetében.

- (4) A tagállamok minden naptári év december 16-áig éves jelentést nyújtanak be a Bizottságnak az ütemterv végrehajtásáról, amelyben értékelik az ütemtervben meghatározott lépések és intézkedések végrehajtásának előrehaladását, valamint az ütemtervben meghatározott időkeretet.

A tagállamok szükség esetén az éves jelentésekkel együtt benyújtják a Bizottságnak az ütemtervek módosításait.

A tagállamok az első éves jelentést 2029. december 16-ig nyújtják be a Bizottságnak.

- (5) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 23. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el, amelyek szükségesek annak biztosításához, hogy a KAP végrehajtásához, monitoringjához és értékeléséhez használt információs rendszerek közötti interoperabilitás és zökkenőmentes adatcsere végrehajtása hatékony, koherens és eredményes legyen és időben történjen, kiegészítve ezt a cikket a (2) bekezdésben említett ütemterv végrehajtásához szükséges szabályokkal, valamint a (3) bekezdés b) pontjában említett interoperabilitási intézkedésekre vonatkozó szabályokkal.

- (6) A Bizottság végrehajtási jogi aktusok útján szabályokat fogadhat el a következőkkel kapcsolatban:

- a) az ütemterv és az éves jelentés formája és tartalma;
- b) az ütemterveknek és az éves jelentéseknek a Bizottság részére történő továbbítására vagy rendelkezésre bocsátására vonatkozó szabályok.

Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 24. cikkben említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

22. cikk

Egyedi problémák megoldására szolgáló intézkedések

- (1) A Bizottság szükséghelyzet esetén, egyedi problémák megoldása érdekében szükséges és indokolható végrehajtási jogi aktusokat fogad el. Ezek a végrehajtási jogi aktusok – a szigorúan szükséges mértékben és ideig – eltérhetnek e rendelet rendelkezéseitől. E végrehajtási jogi aktusokat a 24. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni.
- (2) Kellően indokolt, rendkívül sürgős esetben, valamint az (1) bekezdésben említett egyedi problémáknak a nemzeti és regionális partnerségi tervekben meghatározott KAP-beavatkozások folyamatos működésének rendkívüli körülmények esetén való biztosítása mellett történő megoldása érdekében a Bizottság azonnal alkalmazandó végrehajtási jogi aktusokat fogad el a 24. cikk (3) bekezdésében említett eljárás keretében.

- (3) Az (1) és a (2) bekezdés alapján elfogadott intézkedések legfeljebb 12 hónapig maradhatnak hatályban. Amennyiben ezen időszak lejártát követően a szóban forgó bekezdésekben említett problémák továbbra is fennállnak, a Bizottság a tartós megoldás kialakítása érdekében megfelelő jogalkotási javaslatot nyújthat be.
- (4) A Bizottság az elfogadástól számított két munkanapon belül tájékoztatja az Európai Parlamentet és a Tanácsot az (1) vagy a (2) bekezdés alapján elfogadott intézkedésekről.

23. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

- (1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás gyakorlásának feltételeit ez a cikk határozza meg.
- (2) A Bizottságnak a 21. cikk (6) bekezdésében említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó felhatalmazása hétéves időtartamra szól [Kiadóhivatal, kérjük beilleszteni: e rendelet hatálybalépésének időpontja]-tól/-től kezdődő hatállyal. A Bizottság legkésőbb kilenc hónappal a hétéves időtartam letelte előtt jelentést készít a felhatalmazás gyakorlásáról. A felhatalmazás hallgatólagosan meghosszabbodik a korábbival megegyező időtartamra, amennyiben az Európai Parlament vagy a Tanács nem ellenzi a meghosszabbítást legkésőbb három hónappal minden egyes időtartam letelte előtt.
- (3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 21. cikk (6) bekezdésében említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. Nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.
- (4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban foglalt elveknek megfelelően konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.
- (5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.
- (6) A 21. cikk (6) bekezdése értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.

24. cikk
A bizottsági eljárás

- (1) A Bizottságot a „közös agrárpolitikával foglalkozó bizottság” elnevezésű bizottság segíti. A bizottság a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet²⁰ értelmében vett bizottság, amelynek feladata, hogy véleményeket adjon ki az e rendelet alapján elfogadott végrehajtási jogi aktusokról.
- (2) Az e bekezdésre való hivatkozás esetén a 182/2011/EU rendelet 5. cikke alkalmazandó.
- (3) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkével együtt értelmezett 8. cikkét kell alkalmazni.

25. cikk
Hatálybalépés és alkalmazás

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet [Kiadóhivatal, kérjük beilleszteni: a Nemzeti és Regionális Partnerségi Alapnak a 2028–2034 közötti időszakra történő létrehozásáról szóló (EU) [...] rendelet alkalmazásának kezdőnapja]-tól/-től kell alkalmazni.

Ez a rendelet a Szerződéseknek megfelelően teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó a tagállamokban].

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök

²⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).